Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 214 (5888) | 16 верасня 1937 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ У НУМАРЫ:

ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ: Лён.
Пісьмо рабочых завода імя Варашылава таварышу Сталіну.
АРТЫКУЛЫ:
У барацьбе за свабодны Кітай.
Л. Сасонкін — Самыя дэмакратычныя выбары ў свеце.
Прадкастрычніцкае спаборніцтва фабрык, заводаў і калгасаў.
А. Калганаў: На артылерыйскім палігоне.
І. Тонтак — Не прыслухоўваюцца да рабочых.
ЗА РУБЯЖОМ:
На франтах у Іспаніі,
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.
Водгукі на Ніёнскае пагадненне.
Пленум Лігі нацый.
Разбор тактычных вучэнняў войск МВА.
На пошукі самалёта «Н-209».
Усебеларускі з'езд шафероў поўдня.
Пленум Лепельскага акругкома партыі.

ЛЁН

Лён — вядучая культура калгасных палёў Совецкай Беларусі. Ільнапрадукцыя з'яўляецца важнейшай сыравінай для дзяржаўнай прамысловасці і ў той-жа час вялікай крыніцай заможнасці калгаснікаў. Недарма ворагі народа, якія арудвалі ў кіруючых арганізацыях БССР, імкнуліся з года ў год зніжаць ураджайнасць ільну, прымушалі калгасы сеяць лён па ільну, пазбаўлялі лён неабходных папярэднікаў.

Многія калгасы рэспублікі ў гэтым годзе атрымалі высокі ўраджай ільну. Выраслі новыя сотні стаханаўцаў — майстраў высокіх ураджаяў ільну. Вось, напрыклад, калгас «Сталінскі шлях», Чавускага раёна. З усёй пасеянай плошчы (32 гектары) атрыман ураджай ільнавалакна па 5 цнт. з гектара. Калгас «Новае жыццё» на такой-жа плошчы атрымаў па 4,5 цэнтнераў ільнавалакна з гектара. Стаханаўскія звенні Бондаравай (калгас «Юны комунар»), Маханёнка (калгас «Новае жыццё»), Цыганковай (калгас імя Леніна) і інш. на сваіх участках атрымалі па 10—12 цэнтнераў ільнавалакна з гектара.

Калгас імя Варашылава, Горацкага раёна, першым у раёне выканаў свае абавязацельствы па здачы ільнапрадукцыі дзяржаве. За лён калгас ужо атрымаў 51 тысячу рублёў. На працадзень калгаснікам ужо выдалі каля двух рублёў грашыма.

Калгас «Гігант» (Халопеніцкі раён) звыш плана прадаў дзяржаве 110 цэнтнераў ільнасемя, за што ён атрымоўвае 16.500 руб.

Усё гэта, аднак, не значыць, што ва ўсёй рэспубліцы наладжана большэвіцкая барацьба за лён. Яшчэ да канца не выкрытыя ворагі народа імкнуцца сарваць своечасовую апрацоўку і здачу ільнапрадукцыі дзяржаве. У тым-жа Халопеніцкім раёне ў некаторых калгасах шкодніцкія элементы псуюць лён, зрываюць яго апрацоўку. Належнага адпору яны не атрымоўваюць.

Асабліва ганебна зрываецца апрацоўка ільну ў Клічаўскім, Гарадоцкім, Суражскім, Старадарожскім, Дрысенскім, Расонскім, Любаньскім, Асіпавіцкім, Заслаўскім, Мехаўскім, Плешчаніцкім, Рэчыцкім і Лёзнянскім раёнах. У радзе названых раёнаў са сцелішчаў паднята толькі ад 1 да 5 процантаў разасланага ільну. Лён ва многіх калгасах пераляжваецца на сцелішчах і псуецца. За гэта злачынства ніхто не адказвае.

Злачынную безадказнасць да апрацоўкі ільну праяўляе кіраўніцтва Гарадоцкага раёна. Справа дайшла да таго, што ў паасобных калгасах, як «Новы строй», «Другая пяцігодка» і імя Калініна яшчэ не закончана церабленне ільну. 18 гектараў ільну ў калгасе «Новы строй» не звезена з поля на сцелішчы. Старшыня калгаса Ульянаў сістэматычна п'янствуе. У калгасе імя Калініна ільнатрапальная машына Антонава знаходзіцца ў сараі без дзвярэй, хаця яна каштуе больш чатырох тысяч рублёў. Машына не працуе, бо шкоднікі парэзалі на часткі перадатачны рамень.

Падобныя факты шкодніцкіх адносін да апрацоўкі ільнапрадукцыі праходзяць беспакарана ў Мехаўскім, Лёзнянскім і Бешанковіцкім раёнах.

Такое-ж становішча ў Прапойскім раёне. Намеснікаў старшынь калгасаў па ільну няма. Не арганізаван догляд за ільном, які знаходзіцца на сцелішчах. Работа ільнатрапальных пунктаў не арганізавана. Нормы ручной трапкі не выконваюцца: натрапваюць у дзень па 2—2,5 кілограма. Днямі тут адбыўся раённы злёт ільнаводаў. Злёт паказаў, што ільном ніхто ў раёне не займаецца.

У Бягомльскім раёне прастойваюць ільнатрапальныя машыны, якія завезены яшчэ ў мінулым годзе. Занараджаная раёну цяпер машына Антонава не завозіцца. У большасці калгасаў не створаны звенні для апрацоўкі ільну. У некаторых калгасах лён паднялі са сцелішчаў, звалілі ў груды, не сартыруюць і не апрацоўваюць.

У Шклоўскім раёне сабатуюць машынную апрацоўку ільну. У раёне ёсць 26 ільнатрапальных машын Санталаза, 19 машын Антонава. Усе яны прастойваюць. Тут не падумалі аб падрыхтоўцы кадраў для гэтых машын.

З кулацкім сабатажам машыннай апрацоўкі ільну трэба неадкладна пакончыць. Рэспубліка насычана ільнатрапальнымі машынамі. У калгасах ёсць 850 ільнатрапальных машын Антонава. Разам з завозам гэтага года рэспубліка мае 185 машын Сергеева. Але няма большэвіцкай барацьбы за іх выкарыстанне. Як можна цярпець такі агідны факт, калі на складах Белсельгасснаба знаходзіцца 356 ільнатрапалак Антонава, якія даўно павінны былі быць завезены ў раёны, а ў калгасах у гэты час злачынна зрываецца апрацоўка ільну. Дырэктар Астравецкай МТС Фралоў ільнатрапальную машыну Сергеева паставіў у калгас побач з ільназаводам, хаця навакольныя калгасы здаюць трастой, а ў калгасах, якія павінны здаваць валакном, зрываецца апрацоўка. Ці не час пакончыць з гэтымі злачынствамі!

Наша рэспубліка ганебна адстае і па здачы ільнапрадукцыі дзяржаве. Дастаткова сказаць, што на 10 верасня план здачы ў пераводзе на валакно сялянскай апрацоўкі выканан толькі на 4,7 проц. Гэта ў той час, калі ў мінулым годзе да гэтага часу план быў выканан на 11 проц. Суражскі і Кіраўскі раёны нават не прыступілі да здачы ільнатрасты.

Жлобінскі, Крупскі, Рэчыцкі, Слуцкі, Клічаўскі, Жыткавіцкі і інш. — усяго 17 раёнаў рэспублікі не прыступілі да здачы дзяржаве ільнавалакна.

Усё гэта не выпадкова. Белзаготлён загатоўкамі не кіруе. Тут падвізалася нямала стаўленікаў польскіх шпіёнаў. Гэту ўстанову яшчэ не закрануў вецярок большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі. Стаўленікі ворага адчуваюць сябе тут нядрэнна.

У гэтым годзе 35 раёнаў БССР пасеялі лён селекцыйным насеннем. У 1938 годзе селекцыйным насеннем павінны сеяць усе раёны БССР. Да выканання гэтай баявой задачы трэба падрыхтавацца загадзя. У некаторых раёнах затрымліваюць здачу звычайнага насення ільну, чым тармозяць падрыхтоўку да завозу селекцыйнага насення.

Барацьба за якасць, за высокую нумарнасць — асноўная задача. Для гэтага неабходна арганізаваць большэвіцкі парадак на сцелішчах, на сушыльных пунктах, пры сартыроўцы. Догляд за ільном трэба даручыць самым лепшым, правераным калгаснікам. Трэба, нарэшце, аднавіць работу намеснікаў старшынь калгасаў па ільну.

Наша рэспубліка здае дзесяткі і сотні імёнаў сапраўдных стаханаўцаў-ільнаводаў. Там-сям паспелі ўжо забыць іх, закінуць. Многія раённыя і партыйныя арганізацыі самаўхіліліся ад кіраўніцтва стаханаўскім рухам ільнаводаў. Няма чаго і гаварыць аб Наркамземе БССР, які наогул не кіруе апрацоўкай ільну.

Трэба ўсяляк падтрымаць стаханаўскі рух на ўсіх працэсах апрацоўкі ільну. Стаханаўцаў трэба акружыць большэвіцкімі клопатамі, дапамагчы ім датэрмінова і высокаякасна апрацаваць лён. Трэба ўцягнуць у стаханаўскі рух новых і новых калгаснікаў і калгасніц.

Партыйныя і совецкія арганізацыі абавязаны дапамагчы калгаснікам разам з іншымі перамогамі адзначыць 20-годдзе Вялікага Кастрычніка поўным скончэннем апрацоўкі і здачы ільнапрадукцыі дзяржаве.

Таварышу СТАЛІНУ

Пісьмо рабочых завода імя Варашылава

Дарагі бацька наш і правадыр!

Сход рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў станкабудаўнічага завода імя Варашылава шле Вам, любімаму правадыру і настаўніку, натхніцелю і арганізатару вялікіх перамог соцыялізма, лепшаму другу беларускага народа — **палкае прывітанне.**

Мы ведаем, таварыш **Сталін,** што па Вашай ініцыятыве і Вашай прамой прапанове прынята пастанова ЦК ВКП(б) і і СНК СССР аб дапамозе калгаснаму сялянству Беларускай ССР і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання, — пастанова, якую з натхненнем сустрэў увесь беларускі народ.

Мы ведаем, таварыш **Сталін,** што Вы, даведаўшыся аб тым, як польскія шпіёны шкодзілі беларускаму народу, зараз-жа прынялі меры па ачыстцы Совецкай Беларусі ад заклятых ворагаў народа, ад наймітаў германа-польскага фашызма—трацкісцка-бухарынскіх і нацыяналістычных вырадкаў.

Жалкай кучцы нягоднікаў не ўдалося і ніколі не ўдасца спыніць наш пераможны рух да комунізма, звярнуць беларускі народ са шляху, указанага Леніным і Сталіным.

Таварыш **Сталін!** Мы добра памятаем Вашы словы аб тым, што «пакуль ёсць капіталістычнае акружэнне,—будуць і шкоднікі, дыверсанты, шпіёны, тэрарысты, засылаемыя ў тылы Совецкага Саюза разведвальнымі органамі замежных дзяржаў».

Клянемся Вам, таварыш **Сталін,** што мы будзем бязлітасна граміць і выкарчоўваць усіх ворагаў народа, якой-бы лічынай яны ні прыкрываліся. Для ліквідацыі шкодніцтва і знішчэння недахопаў у нашай рабоце мы, таварыш **Сталін,** не пашкадуем ні сіл, ні сваёй энергіі.

Да XX гадавіны Вялікай Соцыялістычнай рэволюцыі мы яшчэ больш разгорнем стаханаўскі рух на заводзе і даб'емся выканання і перавыканання плана апошняга года другой сталінскай пяцігодкі.

Мы запэўняем Вас, таварыш **Сталін,** што рабочы клас, калгаснае сялянства і ўвесь беларускі народ па першаму закліку партыі і ўрада гатовы аддаць за нашу краіну, за партыю родную, за Вас, таварыш **Сталін,** за нашы фабрыкі і калгасы ўсю сваю энергію, усе свае сілы, а калі спатрэбіцца—і жыццё.

Няхай жыве вялікая і непераможная партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве натхніцель і арганізатар вялікіх перамог соцыялізма таварыш **Сталін!**

ПРАДКАСТРЫЧНІЦКАЕ СПАБОРНІЦТВА

НОВЫМІ ПЕРАМОГАМІ СУСТРЭНЕМ ВЯЛІКАЕ СВЯТА ПРАЦОЎНЫХ

УЗЯТЫЯ ТЭМПЫ НЕ ЗДАДЗІМ

[illegible]

7 верасня якраз на заводзе пачаўся стаханаўскі пяцідзённік. [illegible]

З першага-ж дня стаханаўскай пяцідзёнкі ў цэху рэзка ўзнялася выпрацоўка. [illegible] 143,9 проц., а за другую стаханаўскую пяцідзёнку — 156,6 проц.

[illegible] 240 проц., [illegible] — па 200 проц., [illegible] — па 150 проц., [illegible] — па 145, [illegible] — па 135 проц. і інш.

[illegible]

Стаханаўская пяцідзёнка скончылася, але мы будзем працаваць па-стахаанаўску, умацоўваючы заваяваныя поспехі за папярэднія дні. Узятыя тэмпы мы не здадзім.

М. І. ВАСІЛЕЎСКІ,
майстар-стаханавец ліцейнага цэха
завода імя Кірава.

Наперадзе кастрычніцкага соцспаборніцтва на шчотачнай фабрыцы імя Крупскай (Менск) ідзе брыгада тав. Стульбы, спаборнічаючая з брыгадай тав. Драгун. За першую дэкаду верасня першая брыгада дала 148 проц. выканання плана, а другая — 142,5 проц. НА ЗДЫМКУ: тав. Корсік — лепшая стаханаўка брыгады тав. Стульбы.
Фото Каплінскага (БСФ).

СТАХАНАЎСКАЯ ДЭКАДА НА ЧЫГУНЦЫ

[illegible]

ПОСПЕХІ КАМБАЙНЕРАЎ

[illegible]

ШУПЕНЯ.

ЗАКЛІК ДА КАЛГАСНІКАЎ СВАЙГО РАЁНА

Калгаснікі сельгасарцелі імя Сталіна, Сіроцінскага раёна, звярнуліся з адкрытым пісьмом да ўсіх калгаснікаў свайго раёна з прапановай уступіць разам з імі ў соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку да XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэволюцыі.

У сваім пісьме калгаснікі расказваюць аб сваіх поспехах. Калгас поўнасцю выканаў план мяса і малакопаставак. Выканалі план малакопаставак і калгаснікі, апрача гэтага звыш плана прадалі дзяржаве 1985 літраў малака.

Калгас атрымаў з кожнага гектара 3,5 цэнтнера селекцыйнага ільнанасення замест 2,4 цэнтнера па плану. Калгас вырасціў нямала стаханаўцаў, майстраў высокіх ураджаяў, як Анну Іванаўну Крукаву, Елісея і Фаму Гусаковых, Елістрата Ціханенка, Апанаса Маліноўскага, Дзем'яна Ціханенка і іншых.

Калгаснікі ў сваім пісьме бяруць на сябе многа канкрэтных самаабавязкаў: да 15 верасня перавыканаць план здачы ільнанасення, да гадавіны Кастрычніка поўнасцю выканаць план ільназдачы, паспяхова завяршыць усе сельскагаспадарчыя работы.

— На подлую дзейнасць фашысцкіх шпіёнаў і дыверсантаў, — пішуць калгаснікі ў сваім пісьме, — мы адкажам стаханаўскай работай. Дапаможам слаўным органам НКВД выкрыць і задушыць фашысцкую гадзіну. Няхай лютуе вораг, а заваёў нашых, якія запісаны ў Сталінскай Канстытуцыі, яму не адабраць. За вялікую справу Леніна—Сталіна нашы калгаснікі аддадуць усе свае сілы і, калі патрэбуецца, не пашкадуюць свайго жыцця.

Пісьмо падпісваюць 25 лепшых калгаснікаў калгаса імя Сталіна.

НА НАРАДЗЕ СТАХАНАЎЦАЎ

Днямі на фабрыцы «Комунарка» адбылася фабрычная нарада стаханаўцаў, прысвечаная разгортванню перадкастрычніцкага спаборніцтва.

Многія стаханаўцы ў сваіх выступленнях рэзка крытыкавалі кіраўніцтва фабрыкі, трэста і наркамата, якое за апошні час зусім не займаецца стаханаўскім рухам.

На фабрыцы ёсць нямала стаханаўцаў (Гунько, Шапіра, Муха, Лютэрман), якія ў свой час паказалі выдатныя рэкорды, а зараз ўсе яны церпяць з-за недобраякаснай сыравіны, адсутнасці тары, і дрэннага рамонту абсталявання.

Аддзел механікі (Панкевіч) сарваў рамонт абсталявання фабрыкі. Глазіровачная машына і зараз дрэнна працуе, прапускае шакалад. Гідрапрэс яшчэ не гатоў. Моечная машына рамантуецца ўжо два гады і яшчэ не гатова.

Рабочых слесароў многа, але калі здарыцца аварыя, іх прыходзіцца шукаць па ўсёй фабрыцы.

У жніўні толькі адзін карамельны цэх прастаяў 107 гадзін з-за адсутнасці запасных частак да штампуючых прэсаў. Механікі не перашываюць рэмні трансмісіі, а скрэпляюць іх, таму яны часта рвуцца.

Стаханаўцы прапанавалі дырэкцыі ліквідаваць усе тормазы ў рабоце і стварыць ўмовы для далейшага павышэння прадукцыйнасці працы.

І. Т.

ПЛЕНУМ ЛЕПЕЛЬСКАГА АКРУГКОМА ПАРТЫІ

ЛЕПЕЛЬ. Учора, 15 верасня, адбыўся пленум Лепельскага акругкома КП(б)Б. [illegible]

ПРАХАРЭНКА, МАСЛЕНІКАЎ.

ХОД СЯЎБЫ АЗІМЫХ ПА СССР

МАСКВА, 15 верасня. (БЕЛТА). На 10 верасня па Саюзу засеяна азімымі культурамі 25.908 тыс. гектараў. План выканан на 70 проц. [illegible]

Гатунковым насеннем засеяна 4,5 млн. гектараў. [illegible] выканан на 64 проц. [illegible]

Зяблева па Саюзу на 10 верасня ўзарана 4.316 тысяч гектараў — 6 [illegible]

УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД САЮЗА ШАФЕРОЎ ПОЎДНЯ

МАГІЛЕЎ. **(Наш кар.).** З 11 па 14 верасня ў Магілеве адбываўся Усебеларускі з'езд прафсаюза шафероў поўдня. На з'ездзе прысутнічала 53 дэлегаты, якія прадстаўлялі сабой 5.395 членаў прафсаюза.

У справаздачы старшыні оргбюро саюза т. Маркоўскага было прыведзена шмат цікавых лічбаў росту дабрабыту членаў саюза. У гэтым годзе раздана 324 пуцёўкі ў дамы адпачынку і 47 пуцёвак на курорты. Адрамантавана 308 кватэр рабочых на суму 33.000 рублёў.

Вельмі паказальныя лічбы па ахове мацярынства і дзяцей. Выдана дапамогі па пяжарнасці і родах за 1936 год 31.368 рублёў супроць прадугледжаных на гэту мэту 13.400. На харчаванне і догляд за дзецьмі выдаткавана 44.163 рублі. У 1937 годзе гэтыя лічбы ўжо цяпер павялічыліся ў два разы.

Расце і лік стаханаўцаў. У 1936 годзе (у другім квартале) было 293 стаханаўцы, цяпер—915 стаханаўцаў і 226 ударнікаў.

У спрэчках па дакладу выказалася 36 чалавек. Дэлегаты крытыкавалі оргбюро за тое, што яно не займалася падрыхтоўкай кадраў, дрэнна кіравала стаханаўскім рухам, вытворча-масавай і культурнай работай. На магілеўскім аўтарамонтным заводзе пачалі яшчэ ў 1934 годзе будаваць вялікі клуб для рабочых. Аднак, ён і цяпер не пабудаван. Больш таго, у гэтым годзе зусім спынілі будаўніцтва яго.

Учора адбыўся арганізацыйны пленум цэнтральнага праўлення, абранага на з'ездзе з 21 чалавека. Закрытым (тайным) галасаваннем абран прэзідыум ЦП з 5 чалавек. Старшынёй абран т. Маркоўскі.

Трэба адзначыць зусім слабую ўвагу да з'езда мясцовых арганізацый. Раённая газета «Комунар Магілеўшчыны» за 5 дзён работы Усебеларускага з'езда ў Магілеве не ўдзяліла яму ні аднаго радка.

Ф. КАНСТАНЦІНАЎ.

ЗРЫВАЮЦЬ АПРАЦОЎКУ ІЛЬНУ

Уключыўшыся ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, асобныя калгасы Бягомльскага раёна паспяхова праводзяць апрацоўку ільну і прыступаюць да здачы ільнапрадукцыі дзяржаве. Да іх ліку адносяцца калгасы імя Сталіна, Мсціжскага сельсовета, «Чырвоны трактар» і «Чырвоная горка», Віканскага сельсовета, і «Чырвоны пагранічнік», Бярэзінскага сельсовета.

Трэба, аднак, адзначыць, што прыклад перадавых не стаў здабыткам усіх калгасаў раёна. Ва многіх калгасах зацягваецца пад'ём ільну са сцелішчаў і апрацоўка яго.

Дырэктар Бягомльскай МТС т. Караткевіч і загадчык райземаддзела т. Скараходкін не кіруюць апрацоўкай ільнапрадукцыі. У мінулым годзе ў Бягомльскі раён завезены дзве ільнатрапалкі «Антонава». Яны ўвесь час прастаялі без руху ў калгасе імя Варашылава, Мсціжскага сельсовета, і «Ленінскі шлях», Бярозкаўскага сельсовета. Ні аднаго кілограма ільну на іх не апрацавалі. Загадчык райземаддзела Скараходкін «не знайшоў» спецыяліста, каб устанавіць гэтыя машыны.

Сабатаж машыннай апрацоўкі ільну ўзначальваўся былым дырэктарам МТС ворагам народа Мандрыкам. Хоць ужо больш года, як ён выкрыт і знят з работы, але вынікі шкодніцтва не ліквідаваны. У гэтым годзе для раёна вызначаны дзве ільнатрапалкі «Антонава», але яны знаходзяцца дзесьці на базе Белсельснаба ў Лепелі. Ніхто не думае аб выкарыстанні ільнатрапальных машын, якія завезены ў раён яшчэ ў мінулым годзе.

У многіх калгасах не вызначылі звенняў для апрацоўкі ільну. У радзе месц існуюць нездаровыя тэндэнцыі—апрацоўку ільну адкласці да глыбокай восені.

У калгасе «Чырвоны бор», Бягомльскага сельсовета, у гэтым годзе вырас вельмі добры лён. Ужо тыдзень, як трасту паднялі са сцелішчаў, звалілі яе кучай у пуні, а да апрацоўкі не прыступаюць. Падобныя з'явішчы наглядаюцца ва многіх калгасах раёна.

Старшыня райвыканкома тав. Шэмпель і сакратар РК КП(б)Б тав. Збыбель не прымаюць мер, каб ліквідаваць адставанне па апрацоўцы і здачы ільнапрадукцыі дзяржаве.

АНАНІЧ, ШУРАЎ.

Асенняя тактычныя вучэнні часцей Маскоўскай ваеннай акругі. НА ЗДЫМКУ: наводка штурмавога мосціка для пераправы пяхоты праз раку. Фота С. Ласкутова і Ф. Кіслова (СФ).

ЛІКВІДАВАЦЬ ЗАХВОРВАННІ КОНСКАГА ПАГАЛОЎЯ АНЕМІЯЙ

Ворагі народа ў мэтах знішчэння конскага пагалоўя распаўсюджвалі хваробу—анемію, заражалі ёю коней.

Для таго, каб спыніць распаўсюджанне гэтай хваробы, трэба ўстанавіць жорсткі карантын у гаспадарках, заражоных анеміяй. Парушальнікаў карантына трэба жорстка караць. Хворыя і падазроныя ў захворванні анеміяй коні ні ў якім выпадку не павінны сутыкацца са здаровымі як унутры гаспадаркі, так і паміж асобных вёсак і раёнаў.

Трэба ўстанавіць самы ўважлівы догляд за конскім пагалоўем у паражоных анеміяй гаспадарках, своечасова мерыць тэмпературу ўсіх коней. Трэба забяспечыць ажыццяўленне ўсіх прафілактычных мерапрыемстваў на канюшнях, як ізаляцыя хворых і падазроных коней, дэзінфекцыя памяшкання і збруі, знішчэнне або абеззаражванне гною.

Барацьба з анеміяй — важнейшы ўчастак барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы. Гэтага, аднак, не хочуць зразумець кіраўнікі некаторых раённых арганізацый, якія праяўляюць злачынную беструботнасць, не забяспечваюць захавання карантына, не выяўляюць канкрэтных вінаўнікаў у распаўсюджванні анеміі.

Многія ветэрынарныя работнікі замест канкрэтнай работы займаюцца балбатнёй, не змагаюцца за захаванне карантына.

Вось асобныя факты з Лоеўскага раёна. У калгасе «Абарона краіны» ў ізалятары стаяць 10 коней. Але які шлях праходжання коней у ізалятары? Спачатку было адведзена на таку ў сараі памяшканне для западозраных у анеміі коней. Сюды прывялі з агульнай канюшні першага каня з павышанай тэмпературай. Потым западозрылі ў захворванні анеміяй другога каня, яго паставілі побач з першым. Потым побач паставілі трэцяга, чацвертага і т. д. У сараі аказалася хворыя коні. Іх усіх разам перавялі ў ізалятар, паставілі побач, паілі, кармілі адным вядром.

У калгасе «Звязда» коней паставілі ў ізалятары. Што гэта за ізалятар? Радам з ім праходзіць прасёлачная дарога, дзе калгаснікі ездзяць з пасёлка ў пасёлак. Створаны ўсе ўмовы для сутыкання здаровых коней з хворымі як унутры калгаса, так і з коньмі другіх калгасаў. Справа арганізавана так, што на заражоныя пасбішчы дапускаюцца здаровыя коні, чым распаўсюджваецца анемія.

Падобныя факты ёсць і ў многіх іншых раёнах. Ясна, што з гэтымі злачынствамі трэба павесці самую бязлітасную барацьбу. Невыкананне мерапрыемстваў па барацьбе з анеміяй павінна быць расцэнена, як нежаданне змагацца за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ў сельскай гаспадарцы.

Усяму ветэрынарнаму персаналу трэба быць надзвычайна патрабавальным да сябе, патрабавальным да людзей, якія абавязаны выконваць ветэрынарныя правілы. Савецкія ветэрынарныя работнікі павінны пільна сачыць за спробамі ворагаў, выкрываць іх шкодніцкую дзейнасць.

Кіраўнікі калгасаў, калгаснікі і аднаасобнікі абавязаны акуратна выконваць патрабаванні карантына, патрабаванні ветэрынарных работнікаў.

Барацьба за поўную ліквідацыю захворвання коней анеміяй — неадкладная задача ўсіх земельных, савецкіх і партыйных арганізацый Беларусі. Вынікі шкодніцтва павінны быць ліквідаваны да канца.

В. МІРОНАЎ.

ВЫВУЧАЮЦЬ ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР

На радзе прадпрыемстваў, ва ўстановах і навучальных установах Менска працуюць гурткі па вывучэнню Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР. Працоўныя з вялікай актыўнасцю вывучаюць гэты закон самай дэмакратычнай дзяржавы ў свеце. Цікавыя лічбы аб колькасці гэтых гурткоў. Пры Варашылаўскім раёне 18 гурткоў займаецца 500 чалавек. На фабрыцы імя Крупскай у 41 гуртку займаюцца 542 чалавекі. На заводзе імя Мясьнікова вывучаюць 200 рабочых. У архітэктурна-будаўнічым тэхнікуме створана 15 гурткоў з 300 чалавек.

Акрамя таго на радзе прадпрыемстваў і ва ўстановах дзесяткі і сотні працоўных займаюцца ў гуртках вывучэння Палажэння аб выбарах. Так, на фабрыцы імя Крупскай ужо гуртку прайшло 232 чалавекі, на заводзе імя Кірава—600 чалавек і т. і.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ ВЫСТАЎКА НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Да XX гадавіны Вялікага Кастрычніка ў Менску адкрываецца першая Усебеларуская выстаўка народнай творчасці. Ад мастакоў-самавукаў ужо атрымана каля 300 экспанатаў (скульптура, жывапіс, мастацкая вышыўка, мазаіка, разьба па дрэву і інш.).

Большасць работ—паказ замежнага калгаснага жыцця, абароны краіны, героікі барацьбы іспанскага народа і пейзаж.

Калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоная зара», Магілёўскага раёна, выканалі для выстаўкі партрэт таварыша Сталіна і карціну «Варашылаў на кані».

Дзесяткі работ мастакоў-самавукаў адпраўлены ў Маскву на Усесаюзную выстаўку народнага самадзейнага выяўленчага мастацтва. Сярод іх вылучаюцца работы калгаснікаў з калгаса «Чырвоная зара», работа жаночага калгаса імя Фрунзе тав. Віктаровіча і інш.

ДЗЕСЯЦЬ ГОД НА ПАСАДЗЕ ЛІСТАНОСЦА

У Касцюковіцкім райаддзеле сувязі 10 год бязменна працуе лістаносцам калгаснік Фёдар Юрасёў. Усю карэспандэнцыю Юрасёў дастаўляе падпісчыкам своечасова і акуратна. За 10 год работы ў яго не было ні аднаго выпадку затрымкі або згубы карэспандэнцыі. Насельніцтва вельмі задаволена працай лістаносца.

Газеты з гістарычнымі матэрыяламі, дакладам таварыша Сталіна на VIII Надзвычайным з'ездзе Советаў, Сталінскай Канстытуцыяй, Палажэннем аб выбарах у Вярхоўны совет СССР т. Юрасёў дастаўляў падпісчыкам датэрмінова. Свае заданні па падпісцы ён перавыконвае, участак абслугоўвае ў кожны дзень за 2 гадзіны, замест 4 па норме.

За стаханаўскія метады работы т. Юрасёў прэміраваўся.

П. КОМАР.

БЕЗАДКАЗНЫЯ АДНОСІНЫ ДА ВЫЛУЧЭННЯ ДАКЛАДЧЫКАЎ

14 верасня на агульных адкрытых партыйных сходах інстытута народнай гаспадаркі імя В. В. Куйбышава былі праведзены даклады на тэму аб пастанове ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб дапамозе калгаснаму сялянству Беларускай ССР і ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў справе калгаснага ўпарадкавання.

З дакладам выступіў прадстаўнік Кагановіцкага райкома КП(б)Б тав. Багданаў. Сход чакаў палітычна завостранага даклада. Аднак, палітычны даклад быў зведзен тав. Багданавым да простага дзеляцтва.

Выступіўшыя тт. Балабанаў, Нісневіч, Галышкін, Раманенка, Ганчаровіч, Бакланаў, паказалі палітычна няправільнае выступленне тав. Багданава. Але ў заключным слове апошні не толькі не зразумеў сваёй памылкі, а наадварот, яшчэ больш стараўся апраўдацца.

Агульны сход у прынятым рашэнні адзначыў, што даклад быў зроблен палітычна няправільна.

Пара Кагановіцкаму райкому партыі больш удумліва адносіцца да падбору дакладчыкаў.

Коржыкаў.

ДРЭННА АБСЛУГОЎВАЮЦЬ ХЛЕБАЗДАТЧЫКАЎ

Багушэўскі пункт загатзерно (загадчык Чухноў, тэхнарук Уліцін), працуе вельмі дрэнна. Работнікі пункта безадказна адносяцца да сваіх абавязкаў.

Прыёмшчыкі пачынаюць працаваць вельмі позна. Часта на загатпункт з'язджаюць па 20—30 падвод і чакаюць прыёмшчыкаў, а пасля ў гэты час зусім спакойна прагульваюцца па мястэчку. У выніку выстрайваюцца доўгія чаргі здатчыкаў, бескарысна прастойваюць людзі, машыны і коні.

31 жніўня раніцай з калгаса імя Калініна, Машканскага сельсовета, на машыне прывезлі 13 цэнтнераў пшаніцы. Прынялі яе толькі к канцу дня.

Культурнае абслугоўванне здатчыкаў, збожжа не наладжана. Здатчыкі пазбаўлены магчымасці пачытаць газету, выпіць шклянку чаю.

ВОЛГІН.

ШКОДНІЦТВА НА МЛЫНАХ НЕ ЛІКВІДУЕЦЦА

(Па пісьмах у рэдакцыю)

Рэшткі шкодніцтва ў галіне мукамольнай прамысловасці БССР ліквідуюцца вельмі марудна. Наркаммясцпром на гэту важнейшую галіну зусім не звяртае ўвагі і яна прадастаўлена сама сабе. Таму ворагі народа тут свабодна і беспярашкодна арудуюць. Аб гэтым сведчаць паступаючыя ў «Звязду» пісьмы працоўных аб агіднай рабоце раду акруговых, раённых млынтрэстаў і млыноў.

— Доўгі час у Мозырскім акруговым млынтрэсце,—піша селькор тав. Т. Ш.,—арудваў заядлы вораг народа. На лельчыцкі, петрыкаўскі і іншыя млынныя камбінаты ён пасылаў ворагаў для праводзення шкодніцтва. Гэтыя факты добра вядомы ў Мозыры, але на іх не рэагавалі. Па сённяя гэты млынтрэст засмечан людзьмі, якія не ўнушаюць палітычнага давер'я.

Тэхнаруком трэста працуе нейкі Гемліцкі. Раней ён працаваў тэхнаруком кіраўніцтва сельскагаспадарчага мукамолля БССР. Працаваў выключна дрэнна. Рад млыноў (Лепель, Церахоўка і інш.) былі пабудаваны па-шкодніцку. У рэзультаце на пераробку раду работ на млынах былі затрачаны лішнія дзяржаўныя сродкі.

Кіраўнікі Наркамата мясцовай прамысловасці гэтаму Гемліцкаму даручылі кіраваць будоўляй млыннага камбіната ў Мозыры, які павінен быць пушчан у эксплаатацыю ў 1937 годзе. На будоўлю затрачана каля 90 тысяч рублёў, з іх на чарцяжы і каштарысы 26 тысяч рублёў, на камандыроўкі Гемліцкага ў Маскву, Менск і інш. — 6 тысяч рублёў. Але да гэтага часу будаўніцтва нават не распачалі. Матэрыялы будоўлі скарыстаны для іншых мэт. Атрыманае абсталяванне валяецца пад адкрытым небам. Калі будзе пачата і скончана будоўля — зараз цяжка сказаць, але адно відаць, што тут прыкладзена варожая рука.

Такое-ж становішча наглядаецца і ў Лепельскім акруговым млынтрэсце (дырэктар Сігалаў), аб чым паведамляе нам служачы тав. П. К. Тут на пасадзе тэхнарука знайшоў сабе месца чалавек, які не ўнушае палітычнага давер'я, Хрычэнка. Пад яго кіраўніцтвам у 1936 годзе па-шкодніцку праведзен рамонт і пабудова млыноў, у рэзультаце яго «работа» перарабляецца.

Дырэктар акруговага млынтрэста Сігалаў нічога не робіць па ліквідацыі рэшткаў шкодніцтва. Апарат трэста засмечан класава-варожымі элементамі. Галоўным бухгалтарам працуе былы кулак Камко, які раней арандаваў маёнтак на Лепельшчыне. Былы кулак Камко, Хрычэнка і іншыя звілі сабе гняздо ў млынтрэсце і спакойна разбазарваюць дзяржаўныя грошы. Яны незаконна атрымліваюць па два-тры аклады. Каб скрыць сляды злачынства, яны гэта афармлялі падробленымі дакументамі.

* *
*

Цікава, што абураючыя справы ў Мозырскім, Лепельскім і іншых млынтрэстах ніколькі не трывожаць Наркамат мясцовай прамысловасці (намеснік наркома тав. Галуза). Доўгі час тут начальнікам кіраўніцтва сельскагаспадарчага мукамолля працаваў Кавалеўскі—чалавек, які не толькі правaліў кіраўніцтва, але допусціў у млынтрэстах і на млынах прамое шкодніцтва.

СТАХАНАЎСКІМ РУХАМ НЕ КІРУЮЦЬ

Даманавіцкі РК КП(б)Б і райвыканком стаханаўскім рухам у калгасах раёна не займаюцца. 11 верасня сакратар РК КП(б)Б тав. Сморчанка на запытанне, што робіцца ў раёне па рэалізацыі пісьма стаханаўцаў Масквы аб уключэнні ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, адказаў:

— Прызнацца, я яшчэ не бачыў гэтыя дакументы. Ды і наогул нам цяпер няма калі гэтым займацца, бо наш раён адстае.

У гэты-ж дзень — 11 верасня ў райкоме партыі была праведзена нарада раённага партыйнага актыва па пытанню правядзення палітдня ў калгасах. Але Сморчанка ўхітрыўся ні слова не сказаць аб разгортванні прадкастрычніцкіх спаборніцтваў.

У раёне ёсць калгаснікі-стаханаўцы, якія ў гэтым годзе дабіліся высокага ўраджаю, як Кажадуб Піліп і Захарэнка Анатолій з калгаса «Чырвоны ракаў», Ліпаўскага сельсовета, якія знялі ўраджай па 2.700—2.200 пудоў бульбы з гектара і па 18 цэнтнераў азімай пшаніцы з гектара. Стаханаўскія звенні Хоміцкага сельсовета калгаса «Чырвоная звязда» М. С. Жлаўца, Ф. Б. Дзяміднова і Г. Русаковай атрымалі ўраджай па 25 цэнтнераў ячменю з гектара.

Вялікі ўраджай атрымала і звяно Сталярэнка Мані з калгаса імя Сталіна, Крупаўскага сельсовета. Звяно дабілася ўраджаю 19 цэнтнераў аўса з гектара і 5 цэнтнераў ільнавалакна.

Гэтыя факты гавораць, што ў раёне ёсць многа стаханаўцаў, але імі ніхто не кіруе. Стаханаўка Сталярэнка Маня зусім правільна скардзіцца, што райземаддзел яе работай не цікавіцца. «За ўвесь час маёй работы, — расказвае Сталярэнка,— ніхто з аграномаў не пацікавіўся маёй работай, не даў указанняў».

Стаханаўцы гараць жаданнем уключыцца ў прадкастрычніцкае спаборніцтва, але ніхто ім не дапамагае, ніхто імі не кіруе.

Старшыня местачковага калгаса «Кастрычнік» Сіманенка цкаваў стаханаўку Марыю Казакевіч. Ён прагнаў яе з фермы за тое, што яна выкрывала злачынствы. Аб гэтым агідным факце ведаў райком КП(б)Б і местачковы совет, але меры не прыняты.

Гэта не першы факт беспакаранага здзекавання над стаханаўцамі ў Даманавіцкім раёне. Чамусьці ў раёне з гэтых агідных фактаў не робяць належных палітычных вывадаў.

Ф. ВУЛІК.

БЯЗДУШНЫЯ АДНОСІНЫ ДА КАЛГАСНІКА

(Пісьмо інжынера)

Я, сын калгасніка з мястэчка Кручы, Круглянскага раёна. Працую ў Магнітагорску зменным інжынерам на пракату.

На адпачынак прыехаў да бацькі ў калгас «III Інтэрнацыянал» (Круглянскі раён). Бацька ляжыць хворы. Яму 72 гады.

Не гледзячы на глыбокую старасць і на тое, што бацька членам калгаса знаходзіцца з часу яго арганізацыі, праўленне сельгасарцелі ніякай дапамогі яму не аказвае.

Больш таго, праўленне ўзяло ў бацькі двое цялят і 20 тон гною, на што выдала распіскі з абавязацельствам даць узамен 100 пудоў сена. Але ні сена, ні грошай за цялят і за гной бацьку не далі. Праўленне калгаса зараз насмейваецца з хворага старога.

Вінаўныя ў бяздушных адносінах да старыка павінны панесці пакаранне.

І. І. ПЕЎЗНЕР.

У БАРАЦЬБЕ ЗА СВАБОДНЫ КІТАЙ

У № 17 журнала «Большэвік» змешчан вельмі цікавы артыкул аднаго з кіраўнікоў кітайскай компартыі тав. **Ван-Міна:** «Кітайскі народ у барацьбе з агрэсарам».

Японскія захватчыкі пачалі новае буйнае ваеннае наступленне на Кітай. Кітайскае войска аказвае ўпартае супраціўленне японскай агрэсіі.

Японская ваеншчына фарсіруе наступленне на Кітай з мэтай падавіць усё ўзрастаючы антыяпонскі рух кітайскага народа. Яна ставіць перад сабой задачу—разбіць цэнтральны нацыянальны нанкінскі ўрад, разграміць сілы адзінага антыяпонскага нацыянальнага фронта, які зараз складваецца, абезгаловіць і дэзарганізаваць супраціўленне кітайскага народа, ператварыць Кітай у сваю калонію.

Цяперашнія ваенныя дзеянні японскага імперыялізма азначаюць новы этап у ажыццяўленні страшэннага плана Танакі аб поўным паглынанні Кітая, плана падрыхтоўкі вялікай вайны ў мэтах заваявання сусветнага панавання.

Ці можа Кітай аказаць паспяховае ўзброенае супраціўленне японскай агрэсіі? Як арганізаваць гэта супраціўленне і як забяспечыць перамогу кітайскага народа ў цяжкай, але слаўнай нацыянальна-вызваленчай барацьбе?

Артыкул тав. Ван-Міна дае адказ на гэтыя важнейшыя пытанні.

— Па вестках замежнага і кітайскага друку, — піша Ван-Мін, — з моманта памятных падзей у Люкоуцзяо (Паўночны Кітай) — фактычнага пачатку новага этапа японскай агрэсіі, гаміндан і цэнтральны нанкінскі ўрад правялі наступныя мерапрыемствы па арганізацыі супраціўлення японскай агрэсіі:

1) Мабілізавана каля 100—150 т. чал. у Хэбеі, Чахары і Шандуне для ўзмацнення абароны і дапамогі 29-ай арміі. 2) Склікана першая канферэнцыя нацыянальнай абароны. 3) Адноўлен у сваёй пасадзе лідэр манчжурскай арміі Чжан-Сюэ-лян. 4) Пад націскам агульнанароднага пратэста, вызвалены арыштаваныя 7 лідэраў «усекітайскай асацыяцыі нацыянальнага выратавання». 5) Пачалася работы па ваеннай абароне ў раёнах Шанхая, Нанкіна, Ухаля. 6) Назначаны камандуючыя франтамі на чале з Чан-Кай-шы.

Тав. Ван-Мін адзначае што гэтыя мерапрыемствы гаміндана і нанкінскага ўрада яшчэ не адказваюць усім патрабаванням абстаноўкі і яшчэ не задавальняюць задачам абароны краіны. Усё-ж, у параўнанні з пазіцыяй і палітыкай гаміндана і нанкінскага ўрада ў мінулым, гэтыя мерапрыемствы з'яўляюцца вялікім крокам наперад.

Якая пазіцыя кітайскай компартыі?

Комуністычная партыя Кітая, глыбока ўсведамляючы сваю адказнасць за лёс рабочага класа і ўсяго кітайскага народа, з самага пачатка манчжурскіх падзей у 1931 годзе, г. зн. з пачатку японскай агрэсіі ў Кітаі, высоўвала лозунг: «Выгнанне японскага імперыялізма з Кітая».

Тав. Ван-Мін падрабязна характарызуе канкрэтныя прапановы і патрабаванні кітайскай компартыі, высунутыя ёю ў радзе дэкларацый і зваротаў, патрабаванні, якія павінны забяспечыць перамогу кітайскага народа.

Супрацоўніцтва ўсіх антыяпонскіх партый і груповак Кітая на аснове супрацоўніцтва гаміндана і компартыі для супраціўлення Японіі і выратавання радзімы. Устанаўленне супрацоўніцтва ўсіх партый і груп Кітая, на аснове палітычнага пагаднення аб агульнай барацьбе супроць агульнага ворага, мяркуе захаванне для ўсіх удзельнікаў пагаднення — гаміндана, компартыі і іншых палітычных арганізацый — іх палітычнай і арганізацыйнай самастойнасці. Наводле апошніх вестак справа супрацоўніцтва паміж гаміндам і компартыяй хутка ідзе наперад. Гэта трэба толькі вітаць. Але некаторым кіраўнікам гаміндана неабходна рашуча адмовіцца ад памылковай спробы ператварыць гэта супрацоўніцтва ў палітычнае і арганізацыйнае падпарадкаванне компартыі гаміндану. Такія спробы толькі перашкаджаюць стварэнне адзінага антыяпонскага нацыянальнага фронта з усіх сапраўды народных сіл Кітая.

Стварэнне ўсекітайскага ўрада нацыянальнай абароны і адзінай усекітайскай дэмакратычнай рэспублікі. Ёсць весткі аб тым, што гаміндан намеран у бліжэйшы час рэарганізаваць нанкінскі ўрад у гэтым напрамку. Для паскарэння гэтай важнейшай справы неабходна разбіць легенду, якая распаўсюджваецца японскімі агентамі, быццам лозунг стварэння ўсекітайскага ўрада нацыянальнай абароны азначае зрынанне існуючага нанкінскага цэнтральнага ўрада і стварэнне замест яго зусім новага ўрада. Гэта — яўная хлусня, правакацыя! Зараз толькі японскі агрэсар і яго агенты зацікаўлены ў звяржэнні нанкінскага ўрада. Кітайскія комуністы адкрыта заяўляюць, што яны падтрымліваюць гаміндан і разам з ім рука аб руку будуць змагацца з японскім імперыялізмам.

Нанкінскі нацыянальны ўрад можа і павінен стаць сапраўды ўсекітайскім урадам нацыянальнай абароны, пры ўмове змянення яго палітыкі ў бок рашучай барацьбы за нацыянальную незалежнасць, дэмакратызацыі рэжыма, паляпшэння матэрыяльнага становішча мас, удалення з урада прараяпонскіх элементаў, прыцягнення да ўдзелу ў ім сапраўды аўтарытэтных антыяпонскіх дзеячоў.

Неадкладнае вызваленне ўсіх палітычных зняволеных, ліквідацыя ўсіх антынародных, антыдэмакратычных законаў, карэннае змяненне праекта канстытуцыі Кітайскай рэспублікі, неадкладнае ўвядзенне шырокіх дэмакратычных свабод для ўсіх грамадзян, за выключэннем нацыянальных здраднікаў і японскіх агентаў—усё гэта будзе хутка і эфектыўна садзейнічаць устанаўленню поўнага давер'я паміж народам і ўрадам і тым самым ва многа разоў умацуе нацыянальна-абаронную магутнасць Кітая.

Усеагульная мабілізацыя ўсіх вайсковых часцей і стварэнне ўсекітайскай аб'яднанай антыяпонскай арміі. Паспяховая ўзброеная барацьба з японскім агрэсарам патрабуе ўсеагульнай мабілізацыі ўсіх ваенных часцей Кітая, а для гэтага неабходна стварэнне ўсекітайскай антыяпонскай арміі шляхам аб'яднання ўсіх узброеных сіл Кітая — цэнтральных нанкінскіх армій, усіх правінцыяльных армій, антыяпонскай народнай Чырвонай арміі, манчжурскіх антыяпонскіх народных армій і інш. з адзіным камандаваннем, адзінай дысцыплінай, адзіным снабжэннем і ўзбраеннем і адзіным ваенным планам для сумесных ваенных дзеянняў супроць агульнага ворага. Нанкінскі ўрад, Чан-Кай-шы прыступілі да стварэння такой арміі. Кітайская компартыя можа толькі вітаць гэты крок на шляху заваявання перамогі.

Кітайская Чырвоная армія разам з яе камандным і палітычным складам, пад кіраўніцтвам ЦК компартыі Кітая, на справе пацвярджала сваю гатоўнасць ператварыць сябе ў састаўную частку адзінай усекітайскай нацыянальна-рэвалюцыйнай арміі. Стварэнне гэтай арміі вельмі доўга затрымлівалася тымі палітычнымі дзеячамі Нанкіна, якія пасля спынення ўзаемнай узброенай барацьбы, імкнуліся скарыстаць лозунг стварэння адзінай нацыянальнай арміі для паслаблення і змяншэння баявой магутнасці антыяпонскай народнай Чырвонай арміі. Гэтыя палітычныя дзеячы патрабавалі адстаўкі таленавітых правадыроў Чырвонай арміі тт. Чжу-Дэ і Мао Цзе-дуна, патрабавалі змяншэння колькасці народнай Чырвонай арміі і інш. Зразумела, гэтыя патрабаванні не адпавядаюць агульным інтарэсам барацьбы з Японіяй.

Паводле апошніх вестак нанкінскі ўрад і гаміндан ужо адмовіліся ад некаторых сваіх патрабаванняў, і Чырвоная армія Кітая афіцыйна прыняла загады ад Нанкіна аб назначэнні яе каманднага склада і пераіменаванні Чырвонай арміі ў частку нацыянальна-рэвалюцыйнай арміі. Гэта вялікі крок наперад да стварэння адзінай кітайскай арміі.

Усеагульная мабілізацыя і ўзбраенне ўсяго кітайскага народа. Для сапраўды паспяховай барацьбы з японскім імперыялізмам неабходна ўсеагульная мабілізацыя і ўзбраенне ўсяго працаздольнага кітайскага народа — усіх мужчын і жанчын для сумеснай барацьбы з агрэсарам. Толькі злучэнне ваенных дзеянняў рэгулярных войск з дапаможнымі дзеяннямі ўзброеных народных мас на аснове агульнага ваеннага плана, забяспечыць выгнанне японскіх захватчыкаў з Кітая.

Забеспячэнне і паляпшэнне матэрыяльнага становішча народных мас. Народныя масы Кітая жывуць у галечы, штогодна мільёнамі гінуць ад голаду, навальніцы, засух і іншых няшчасцяў. У інтарэсах агульнанацыянальнай узброенай барацьбы неабходна забеспячэнне элементарных умоў для паляпшэння зусім невыноснага становішча працоўных мас.

Канфіскацыя ўсёй маемасці японскага агрэсара і яго агентаў і знішчэнне японскіх шпіёнаў і нацыянальных здраднікаў. Канфіскацыя ўсёй маемасці японскага агрэсара і яго агентаў пазбавіць ворага эканамічнай базы ў Кітаі. Сродкі ад канфіскацыі пакрыюць частку ваенных выдаткаў і пойдуць на аказанне дапамогі антыяпонскім байцам і іх сем'ям. Калі гаміндан і нанкінскі ўрад сапраўды рашылі весці ўзброеную барацьбу з японскім агрэсарам, то яны не павінны дапусціць засмечанасці свайго апарата японскімі агентамі. Знішчэнне гэтай агентуры — важнейшая ўмова заваявання перамогі.

Тав. Ван-Мін у сваім артыкуле падрабязна спыняецца на **здрадніцкай злачыннай рабоце кітайскіх трацкістаў.** Гэтыя адкрытыя і подлыя здраднікі кітайскага народа дагэтуль у Шанхаі, Нанкіне, Сіяні і іншых месцах вядуць гнусную падрыўную, дыверсійную і шпіёнскую работу па заданнях японскай разведкі. Бясспрэчны факт, што кітайскія трацкісты знаходзяцца на службе ў японскага генштаба.

— Хіба, — пытае тав. Ван-Мін, — контррэвалюцыйны трацкісцкі лозунг аб тым, што галоўны вораг Кітая — не японскі імперыялізм, а комуністычная партыя Кітая і «Ўсекітайская асацыяцыя нацыянальнага выратавання» не прама прадыктаваны японскай разведкай? Хіба трацкісцкі лозунг «Саюза з Японіяй для барацьбы супроць компартыі і Чан-Кай-шы» не з'яўляецца прамым заклікам японскага агрэсара знішчыць компартыю і гаміндан? Хіба трацкісцкая ўстаноўка аб «неабходнасці весці нацыянальна-рэвалюцыйную вайну Кітая, не толькі супроць аднаго японскага імперыялізма, але адначасова супроць усіх імперыялістычных дзяржаў», не накіравана да ізаляцыі Кітая ад Еўропы і Амерыкі з тым, каб садзейнічаць японскім захватчыкам у Кітаі?

У часе сіянскіх падзей, японa-трацкісцкая агентура, на чале з бандытам Чжан-Му-тао ўсяляк імкнулася распаліць вайну паміж Нанкінам і Сіянем. Гэтая-ж агентура забіла генерала Ван-І-чжэ, вядомага нацыянальнага героя, які першым з вышэйшага каманднага склада кітайскай арміі адкрыта і сумленна ўстанавіў адзіны антыяпонскі фронт з компартыяй і Чырвонай арміяй.

Трацкісты на чале з тройчы прэзрэннымі рэнегатамі Хуан-Цінам і Чжан-Му-тао атрымліваюць штомесячна ад японскай разведкі ў Паўночным Кітаі 50 тысяч даляраў на арганізацыю, так званай «новай партыі» і правядзенне сваёй шкодніцкай работы.

Усе гэтыя факты цалкам пацвярджаюць словы вялікага правадыра ўсяго працоўнага чалавецтва таварыша **Сталіна** аб тым, што сучасны «трацкізм ператварыўся ў агалцелую і беспрынцыпную банду шкоднікаў, дыверсантаў, шпіёнаў і забойцаў, дзейнічаючых па заданнях разведвальных органаў замежных дзяржаў». Кітайскі народ і міжнародная грамадскасць будуць судзіць аб ступені рашучасці і гатоўнасці гаміндана і нанкінскага ўрада, а таксама і мясцовых ваенных і палітычных улад да ўзброенай барацьбы з японскім агрэсарам па іх адносінах да ўсіх японскіх агентаў і нацыянальных здраднікаў і, у прыватнасці, да гэтых японa-трацкісцкіх фашысцкіх агентаў. Урад і народы СССР паказваюць нам прыклад, як трэба змагацца з замежнай разведкай і ачышчаць свой дзяржаўны, ваенны і партыйны апарат ад гэтых гадзін, умацоўваючы тым самым сваю абараназдольнасць і забяспечваючы свае тылы на выпадак нападу замежных агрэсараў.

У заключэнне тав. Ван-Мін гаворыць аб задачах компартыі Кітая ў сучаснай абстаноўцы. Кітайскія комуністы змагаюцца зараз у авангардзе ўсяго кітайскага народа ў абарону нацыянальнага існавання і нацыянальнай незалежнасці Кітая, за новую незалежную, свабодную і шчаслівую вялікую Кітайскую рэспубліку.

ЗРЫВАЮЦЬ ПАБУДОВУ КІНОТЭАТРА

Яшчэ ў 1930 годзе ў г. Полацку пачалі будаваць кінатэатр. [illegible] выкапалі катлаван, заклалі фундамент і на гэтым будаўніцтва закансервавалі. У такім становішчы будаўніцтва знаходзілася каля 5 год. У 1935 годзе, калі па плану будаўніцтва кінатэатра павінна было быць закончана, [illegible]

З самых першых дзён работы пачынаецца хаджэнне па муках ад адной арганізацыі да другой за бухгалтэрыямі. [illegible]

[illegible]

БРЫЖЕР, ФРЫДМАН, ЦЫМБАЛАЎ І ІНШ. (усяго 10 подпісаў).

ВЫПУСК БРАКУ НЕ СПЫНЯЕЦЦА

12 жніўня шклозавод «Кастрычнік» [illegible]

[illegible]

У кааператыве заўсёды вялікая чарга. Тавараў сюды завозяць вельмі мала. Работнікі прылаўка часта аблічваюць рабочых, займаюцца самазабеспячэннем. Заўком ніякай увагі на гэтыя агіднасці не звяртае.

С. ХІЛЬКЕВІЧ.

Калгаснікі БССР вывучаюць матэрыял аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР. НА ЗДЫМКУ: механік Віцебскай МТС тав. Зюльеў у часе перапынку ў малацьбе чытае матэрыялы аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР калгаснікам сельскагаспадарчай арцелі «Культфронт». Фото Лупейка. (БСФ).

НА АРТЫЛЕРЫЙСКІМ ПАЛІГОНЕ

Ясная раніца. Вецярок ледзь калыхае лісці дрэваў. Па дарозе, ідучай на палігон, рухаецца батарэя пад камандай старшага лейтэнанта тав. Чыжыка. Сёння батарэя страляе па танках.

На палігоне камандзір батарэі яшчэ раз праверыў веданне байцамі задачы і ўмоў стральбы, пасля чаго загадаў разлічотам заняць месцы. Усё было ў парадку. Тав. Чыжык далажыў правяраючаму аб гатоўнасці батарэі да бою.

Перад артылерыстамі была пастаўлена такая задача: пяць мішэняў, уяўляючых танкі праціўніка, набліжаліся да батарэі з вялікай хуткасцю. Яны знаходзіліся ўжо ў 400 метрах і прабавалі ўзяць у клешчы адну з гармат. Батарэя мела ў сваім распараджэнні ўсяго толькі некалькі дзесяткаў секунд, каб паразіць праціўніка. Гарматны рашчот стаяў за лафетам.

— Да бою!

Як толькі раздалася гэта каманда, рашчот разам дрогнуў і рассыпаўся. Падрыхтоўка да выстралу разгарнулася з дзіўнай выразнасцю, ні адзін рух, ні адзін крок не былі лішнімі. Цяжка было ўлавіць работу кожнага нумара, бо час цяпер вымяраўся долямі секунды. Як-та ля панарамы апынуўся наводчык Нікалаеў, справа ад яго — Замкоўскі.

Малодшы камандзір тав. Савін падаў каманду:

— Па танках. Гранатай. Узрывацель фугасны. Прыцэл 14. Беглы агонь. Наводзіць у правы танк.

Камандзір батарэі тав. Чыжык стаў ля гарматы з секундамерам у руцэ. Не паспела змоўкнуць каманда, як ствол гарматы пачаў узнімацца ўверх, у блакітнае, залітае сонцам неба. Гармата прыцэльвалася, рыхтуючыся нанесці смяротны ўдар. Падан снарад. З мяккім лязгам захлопнуўся гарматны замок. Наводчык дзёрнуў за шнур, прывязаны да скабы. Гармата выстраліла некалькі разоў. На працягу некалькі секунд былі паражаны ўсе танкі, прычым на кожную мішэнь прыйшлося не менш трох пападанняў.

Такія задачы батарэі прыходзіцца рашаць часта. Усякі раз яна робіць гэта бліскуча. Маланкападобнае прыгатаванне гармат да бою і меткае пападанне з'яўляюцца галоўнымі, пастаяннымі клопатамі гарматных рашчотаў батарэі.

Выдатна страляе не толькі адзін тав. Нікалаеў. Без промаху б'юць у цэль артылерысты-наводчыкі Хамцаў, Баброў, замковы Кашкін, Абакумаў і рад іншых таварышоў.

А. КАЛГАНАЎ.

З АПОШНЯЙ ПОШТЫ

ЯК СЕЛЬКОРЫ АТРЫМАЛІ СВАЕ ПІСЬМЫ З РЭДАКЦЫІ

Рэдактар мсціслаўскай газеты т. Іваноў часта скардзіцца, што ў рэдагуемую ім газету «Большэвік Мсціслаўшчыны» мала пішуць. На самой справе гэта так. Не пішуць. Але чаму? Гэтым не зацікавіўся тав. Іваноў. А ларчык проста адкрываўся.

Адна гісторыя, аб якой напісаў селькор з Мсціслаўля, як не трэба лепш растлумачвае, чаму селькоры перасталі пісаць у газету.

5 верасня г.г. жыхары Мсціслаўля, купляючы тавары ў магазіне № 3, атрымлівалі іх загорнутымі... у заметкі, імі-ж пісаныя некалькі месяцаў таму назад у «Большэвік Мсціслаўшчыны».

Такі абураючы, па сутнасці варожы факт адносін рэдакцыі да пісем сваіх селькораў выклікаў тое становішча, што чытачы сваей раённай газеце не давяраюць, а таму і не пішуць.

Дзіўна, чаму гэтыя антыпартыйныя паводзіны рэдакцыі да пісем працоўных не выклікалі рашучага ўмяшання з боку райкома партыі, органам якога з'яўляецца газета «Большэвік Мсціслаўшчыны».

У КАЛГАСНЫХ САДАХ БССР

У калгасных садах БССР ідзе масавая з'ёмка выключна багатага ўраджаю пладоў. У гэтым годзе калгасы збяруць не менш 100.000 тон яблык замест 50—60 тыс. тон у мінулым годзе. У радзе раёнаў — Пухавіцкім, Бармянскім, Магілеўскім і інш. — ураджай яблык у калгасных садах у сярэднім складзе 10—15 тон з аднаго гектара.

Калгас «Уперад», Мазырскага раёна, здымае да 15 тон яблык з гектара. Ён выручыць за продаж пладоў каля 70.000 рублёў.

Апрача таго, калгас «Уперад» карыстаецца шырокай вядомасцю за межамі свайго раёна, дзякуючы свайму пладоваму пітомніку, які штогодна прадае суседнім калгасам для пасадкі садоў дзесяткі тысяч саджанцаў і выручае за гэта па 100.000 рублёў. З дапамогай пітомніка калгаса «Уперад» у калгасах Мозырскага і іншых раёнаў пасаджана ўжо 4.000 гектараў садоў.

АДПАЧЫНАК ПРАЦОЎНЫХ

Вялікая колькасць рабочых, работніц і служачых БССР у гэтым годзе правяла свой чаргозы водпуск у дамах адпачынку і санаторыях. У БССР працуюць 10 рэспубліканскіх профсаюзных дамоў адпачынку і адзін сухотны санаторый «Сасноўка». У іх пабывалі каля 40 тыс. працоўных. Нядаўна ў Менску закрыўся аднадзенны дом адпачынку, які абслужыў 21 тыс. чалавек. Тысячы рабочых і служачых ездзілі на курорты Крыма, Каўказа і Украіны.

Летняя аздаравіцельная кампанія асабліва шырока праведзена ў швейнікаў, абутнікаў, школьных работнікаў, скурнікаў, рабочых лесу і сплава, спякольшчыкаў. У асноўным пуцёўкі былі раздадзены бясплатна. На гэту мэту профсаюзныя і гаспадарчыя арганізацыі выдаткавалі да 8 мільёнаў рублёў. Да канца года рэспубліканскія профсаюзныя дамы адпачынку і санаторый «Сасноўка» прымуць яшчэ 6.500 чалавек.

З 1 па 11 лістапада дамы адпачынку будуць закрыты для падрыхтоўкі іх да работы на зімовы перыяд.

СПРАВЫ АДНАГО ЗАВОДА

Доўгі час на пасадзе дырэктара Віцебскага фанернага завода арудваў шкоднік, вораг народа, польскі шпіён. [illegible]

На заводзе адзін шкодніцкі акт следуе за другім, але ніхто не выклікае трывогі ў дырэктара завода Міхайлава і сакратара парткома Сямрылава. [illegible]

[illegible]

Транспарціроўка сыравіны мае [illegible]

[illegible] сапсаваны. Аўтатранспарт завода (трактар «Сталінец», два «Інтэра» і тры грузавыя машыны) вось ужо тры месяцы не працуе.

Па-шкодніцку на заводзе адносяцца да каштоўнейшага абсталявання. Лушчыльныя станкі часта ламаюцца і выводзяцца са строю. Адзін новы лушчыльны станок стаіць пад адкрытым небам і псуецца. Шкодніцкія акты — амаль штодзённае з'явішча. У падшыпнікі некалькі раз за[illegible]

[illegible]

А дырэктар Міхайлаў штодзень вывешвае якіясьці загады, а на самай справе па-большэвіцку за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва і не думаў узяцца. Да ўсіх аварый і паломак ён адносіцца як да звычайных непаладкаў.

Усё гэта прымушае настаражыцца. Неабходна праверыць саміх кіраўнікоў і навесці большэвіцкі парадак на фанерным заводзе.

РАБКОР.

НЕ ПРЫСЛУХОЎВАЮЦЦА ДА РАБОЧЫХ

Вельмі часта на партсходах, на пасяджэннях парткома мы чуем звонкія словы выконваючага абавязкі дырэктара фабрыкі «Комунаркі» Пузанава аб павышэнні большэвіцкай пільнасці, аб неабходнасці ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. Як правіла, заўсёды прымаюцца рэзалюцыі: «Даручыць тав. Пузанаву на наступным партсходзе інфармаваць аб прынятых мерах па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва». На жаль, гэта астаецца толькі на паперы. Такія-ж даручэнні паўтараюцца і на наступных партсходах. А між іншым шкодніцтва на фабрыцы можна выявіць штодзённа.

Вельмі часта ў выпускаемай прадукцыі знаходзяць цвікі, шкло і іншыя прадметы. У цэхах — частыя прастоі, ломка пад'ёмніка. Усе гэтыя з'явішчы не выпадковыя. Гэта сведчыць, што на фабрыцы працуе класавы вораг.

Кожны партыйны і беспартыйны большэвік стараецца дапамагчы дырэкцыі і парткому выкрыць агіднасці, яны дакладваюць аб асобных элементах шкодніцтва, але дырэкцыя чамусьці не заўсёды ідзе насустрач рабочым, нават замоўчвае, калі шкодніцтва ў наяўнасці.

Першага ліпеня я, загадчык складам сыравіны, звярнуўся да начальніка аддзела забеспячэння т. Гарадзецкага, каб малако-абрат (малако нізкай якасці) адправілі на халадзільнік, бо яно можа сапсавацца і закіснуць. Гарадзецкі адмовіўся гэта зрабіць. У часе спынення фабрыкі на адпачынак з 9 ліпеня пачало паступаць шмат малака. Я тры разы звяртаўся да т. Гарадзецкага, каб дабіцца халадзільніка, але вынікаў ніякіх не атрымаў.

На працягу паўтара месяца я тры разы пісаў дакладныя памочніку дырэктара Яглоўскаму і выконваючаму абавязкі дырэктара фабрыкі Пузанаву аб прыняцці мер. Аднак яны абмежаваліся толькі тым, што прапанавалі Гарадзецкаму адправіць малако на халадзільнік. А між тым малако аставалася на фабрыцы і пачало кіснуць. У выніку скісла 50 бочак малака, або 2 з паловай тоны. Я напісаў аб гэтым у партком, каб уздзейнічаць на Пузанава, але тут разбіраюць розныя пытанні, а гэтае пытанне астаецца заўсёды неразабраным...

Па дазволу ўрачэбнай камісіі кіслае малако можна было-б перапрацоўваць на памаду, толькі патрабуецца распараджэнне дырэктара фабрыкі. Аднак гэтым ніхто не цікавіцца. Памочнік дырэктара фабрыкі Яглоўскі ўжо даў распараджэнне аб перапрацоўцы, але з-за нейкіх капрызаў начальніка карамельнага цэха Дзятковіча і выконваючага абавязкі начальніка цукернага цэха Заміроўскага малако да гэтага дня не перапрацоўваецца. Аб гэтым добра ведаюць Пузанаў, Яглоўскі, загадчык вытворчасці Палеес. Калі праз тыдзень малако не будзе перапрацавана, то яно будзе нягодна навет для перапрацоўкі. Ці-ж гэта не прамое шкодніцтва на вачах выконваючага абавязкі дырэктара фабрыкі Пузанава і сакратара парткома Рабкіна.

Хачу адзначыць яшчэ адзін характэрны факт, які сведчыць аб заціску крытыкі і самакрытыкі. Я працую на фабрыцы 6 месяцаў. Першы час усе мяне хвалілі, як адданага работніка. Начальнік аддзела забеспячэння Гарадзецкі і дырэктар фабрыкі навет паставілі пытанне перад трэстам аб павелічэнні мне аклада. Але гэтыя адносіны змяніліся пасля таго, калі я пачаў рэагаваць і пісаць у нашу шматтыражку аб агіднасцях з боку начальства. Адсюль следуе адзін вывад: замест таго, каб прыслухоўвацца да сігналаў работнікаў, дырэкцыя заціскае крытыку і самакрытыку і патурае шкодніцка-варожым элементам.

І. ТОНТАК.

ПЕРАД ВЫБАРАМІ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР

Л. САСОНКІН

САМЫЯ ДЭМАКРАТЫЧНЫЯ ВЫБАРЫ Ў СВЕЦЕ

Закон аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР—дзецішча Сталінскай Канстытуцыі. Аснаваны на прынцыпах гэтай Канстытуцыі выбарчы закон рэалізуе, увасабляе ў жыццё вялікія ідэі і прынцыпы соцыялістычнага дэмакратызма. Чырвонай ніццю праз увесь закон праходзіць адна мысль, адна ідэя і ўстаноўка — зрабіць выбары сапраўды ўсенароднымі, выдатнай школай палітычнага выхавання мас і ўцягнення іх у шматгранныя працэсы кіравання соцыялістычнай дзяржавай. Вось чаму працоўныя нашай краіны пункт за пунктам, артыкул за артыкулам чытаюць, перачытваюць і вывучаюць выбарчы закон — дакумент, які адлюстроўвае веліч Сталінскай эпохі.

Усеагульнасць выбараў урачыста дэкларавалася і дэкларуецца ў многіх буржуазных дэмакратычных канстытуцыях. У многіх з іх няма недахопаў у прыгожых словах і пышных фразах, трактуючых аб усеагульным, прамым, роўным і тайным галасаванні. Навет такая краіна, як ваенна-манархічная Японія, таксама фарсіць адпаведным артыкулам канстытуцыі, які гаворыць аб усеагульным выбарчым праве.

Але варта толькі адыйсці ад канстытуцыйных дэкларацый да суровай практыкі сапраўднасці, як уся напышчаная фразеалогія зводзіцца да славеснай лускі. Жыццёвая практыка буржуазна-дэмакратычных краін служыць наглядным падверджаннем той характарыстыкі буржуазнай дэмакратыі, якую калісьці даў В. І. Ленін.

«Буржуазная дэмакратыя, будучы вялікім гістарычным прагрэсам у параўнанні з сярэдневякоўем, заўсёды астаецца — і пры капіталізме не можа не аставацца,— вузкай, урэзанай, фальшывай, ліцамернай, раем для багатых, пасткай і ашуканствам для эксплаатуемых, для бедных».

Ва ўсіх без выключэння буржуазных дзяржавах паміж канстытуцыямі і выбарчымі законамі рэзка кідаюцца ў вочы абураючыя супярэчнасці. Гэта зразумела. Выбарчыя законы ў буржуазных краінах закліканы ўродваць, фальсіфікаваць і ўрэзваць тыя правы, якія ў канстытуцыі, пад націскам мас вымушаны былі фіксіраваць на сваіх старонках. Выбарчыя законы ўносяць такое мноства папразак, карэктываў, удакладненняў і дапаўненняў, якія па сутнасці ануліруюць правы, дэклараваныя канстытуцыямі. Якіх толькі фокусаў і махінацый не вынайдзена буржуазным заканадаўствам у выбарчых законах. Усе гэтыя фокусы і махінацыі маюць мэтай пазбавіцца ад усеагульных выбараў, перагарадзіць шырокім масам выбаршчыкаў дарогу да выбарчых урн.

Выбарчыя законы ў буржуазных краінах, гэта — не тэхніка, а кандэнсіраваная палітыка. Тая тэхніка, якой насычана заключаючаяся ў выбарчых законах практыка выбараў, разлічана на ажыццяўленне палітыкі, угоднай празячым класам, — палітыкі ізаляцыі мас, адхілення іх ад удзелу ў выбарах.

Перш за ўсё, вынайдзена ўсемагчымая колькасць цэнзаў, якія штучна скарачаюць лік выбаршчыкаў. Маемасны цэнз, цэнз аседласці, цэнз пісьменнасці, узроставы цэнз — такі далёка няпоўны пералік «паправак», уносімых выбарчымі законамі да канстытуцыі. У Францыі, напрыклад, карэнныя жыхары калоній, складаючыя звыш 60 мільёнаў чалавек, пры колькасці насельніцтва самой Францыі каля 40 мільёнаў чалавек, пазбаўлены выбарчых правоў. Палова насельніцтва — жанчыны — да сучаснага моманту выбарчых правоў не маюць. У лютым 1932 года французская палата дэпутатаў пад націскам мас уключыла ў новы закон прадастаўленне жанчынам выбарчага права. Пяць месяцаў сенат марынаваў гэты закон і калі прыступіў да яго абмеркавання, то пераважная большасць выказалася ў адмоўным сэнсе. Сенат аказаўся непраклонным і праз год, калі была зроблена спроба аднавіць абмеркаванне гэтага пытання. Так фактычна да гэтага часу жанчыны аказваюцца за бартом палітычнага жыцця краіны.

Такое-ж становішча ў адносінах жанчын існуе ў фарсячай сваёй дэмакратычнасцю Швейцарыі. У Венгрыі да выбараў дапускаюцца жанчыны, маючыя не менш трох жывых «законных» дзяцей.

У сваім імкненні ўрэзаць выбарчыя правы грамадзян буржуазія даходзіць да анекдатычных хітраванняў. У ЗША цэнз пісьменнасці пазбаўляе выбарчых правоў велізарную колькасць неграў. Падлічана, што ў пяці паўднёвых штатах Амерыкі (Караліна, Георгія, Алабама, Місісіпі, Ілузінана), дзе жыве асноўная маса неграў, правам голасу карыстаюцца толькі 19 тыс. неграў, а каля двух з паловай мільёнаў пазбаўлены яго на аснове цэнза пісьменнасці. Цікава пры гэтым адзначыць, што ў канстытуцыі ЗША чорным па беламу напісана, што ніхто не можа быць пазбаўлен выбарчага права «пад прадлогам расы, колеру скуры, ці ранейшага рабскага становішча». Так канстытуцыйная лірыка пры сутыкненні з суровай прозай класавай барацьбы рассейваецца як дым.

Другім спосабам пазбаўлення працоўных мас выбарчых правоў з'яўляецца ўвядзенне высокага ўзроставага цэнза. У Польшчы ўзроставы цэнз устаноўлен у 24 гады, у Японіі—25 год, у большасці другіх краін—ад 21 да 24 год. Сотні тысяч дарослых, палітычна цалкам свядомых людзей адхіляюцца ад удзелу ў палітычным жыцці краіны.

Драхлеючае буржуазнае грамадства інстыктыўна баіцца моладзі і маладосці. Яно адчувае недавер'е да маладога ўзросту, разумеючы, што гэты ўзрост—самы рэвалюцыйны, самы актыўны.

У дапамогу выбарчаму закону прыходзіць і выбарчая механіка, пабудаваная ў капіталістычных краінах так, каб агарадзіць існуючы капіталістычны лад ад галасоў найбольш свядомых і, значыцца, найбольш апазіцыйных элементаў.

У Амерыцы кожны штат выбірае ў сенат двух дэпутатаў. Буржуазія пры гэтым фарсіць тым, што яна — на варце прынцыпа роўнасці. Ці трэба даказваць, у якой меры гэта з'яўляецца ашуканствам і адурачваннем мас. Штаты-ж — розныя па колькасці народанасельніцтва. Выходзіць на практыцы так, што маленькія штаты, аддаленыя, правінцыяльныя, не маючыя прамысловага пролетарыята з пераважаючым маласвядомым і адсталым сялянскім насельніцтвам, пасылаюць у заканадаўчыя ўстановы столькі-ж дэпутатаў, колькі буйныя цэнтральныя штаты з мільённым высокаразвітым і палітычна свядомым рабочым насельніцтвам.

У Францыі ўся дзяржава дзеліцца на 612 акругоў (па ліку членаў палаты дэпутатаў). Усе акругі выбіраюць па аднаму дэпутату, хаця насельніцтва выбарчых акругоў хістаецца ад 12 тысяч да 100 тысяч і больш чалавек. У рэзультаце 10 аграрных акругоў з насельніцтвам у 300 тысяч чалавек выбіраюць столькі-ж дэпутатаў, колькі 10 прамысловых акругоў з насельніцтвам у 1.100 тыс. чалавек. Мэта гэтай механікі ясная: трэба ва што-б там ні стала пазбавіцца ад назойлівых і надакучлівых апазіцыйных выбаршчыкаў.

Асабліва стараецца буржуазія ў абмежаванні правоў нацыянальных меншасцей. У Польшчы, напрыклад, у Кракаўскай акрузе адзін дэпутат выбіраецца 48-ю тысячамі галасоў. У Крэмянецкай акрузе, дзе пераважаючае насельніцтва украінскае, — адзін дэпутат прыходзіцца на 96 тысяч выбаршчыкаў. Гэта значыць, што адзін польскі голас раўняецца двум украінскім.

У Алжыры з карэннага насельніцтва выбарчымі правамі карыстаюцца толькі асобы, служыўшыя ў арміі, пісьменныя па-французску, уласнікі і т. д. Гэтым патрабаваннем задавальняе толькі нязначная частка насельніцтва — некалькі тысяч з шасці мільёнаў.

Тазарыш Сталін у сваім дакладзе на Надзвычайным VIII Усесаюзным з'ездзе Советаў даў бліскучую ацэнку гэтай практыцы буржуазных краін.

«Буржуазныя канстытуцыі маўкліва выходзяць з прадпасылкі аб тым, што нацыі і расы не могуць быць роўнаправўнымі, што ёсць нацыі поўнапраўныя і ёсць нацыі няпоўнапраўныя, што апрача таго існуе яшчэ трэцяя катэгорыя нацый ці рас, напрыклад, у калоніях, у якіх ёсць яшчэ менш правоў, чым у няпоўнапраўных нацый. Гэта значыць, што ўсе гэтыя канстытуцыі ў аснове сваёй з'яўляюцца нацыяналістычнымі, г. зн. канстытуцыямі пануючых нацый».

Мы не станем тут пералічваць усіх тых махінацый і фокусаў, якія ў капіталістычных краінах дапускаюцца пры выбарах і якія маюць сваёй мэтай адхіленне найбольш нежаданых і «небяспечных» выбаршчыкаў. Выбарчая кампанія ў пераважнай большасці буржуазных краін прымае характар камерцыйнага прадпрыемства, у якім зерх бярэ той, хто можа ўкласці вялікі капітал. Яшчэ да нядаўняга часу ў Амерыцы легальна існавала права пакупкі галасоў. У Японіі, напрыклад, у час апошніх выбараў можна было сустрэць аб'явы наступнага зместу:

«Патрабуецца 100 галасоў за 50 іен».

Подкупы, хабарніцтва, машэнніцтва і прамы фізічны гвалт у час выбарчай кампаніі — заўрадная з'ява ў капіталістычных краінах — з'ява, аб якой шмат пішуць і прадстаўнікі буржуазнага юрыдычнага свету.

Якое глыбокае бяздонне ляжыць паміж выбарчымі законамі капіталістычных краін і выбарчым законам краіны соцыялізма. У нашай краіне ўсё робіцца для таго, каб літаральна ўсе грамадзяне, дасягнуўшыя 18-гадовага ўзросту, незалежна ад расавай і нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, адукацыйнага цэнза, аседласці, соцыяльнага паходжання, маемаснага становішча і мінулай дзейнасці актыўна прымалі ўдзел у палітычным жыцці краіны.

У сваім дакладзе на Надзвычайным з'ездзе Советаў аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР таварыш Сталін сказаў:

«Асаблівасць праекта новай Канстытуцыі СССР заключаецца ў тым, што ён свабодны ад падобных агаворак і абмежаванняў. Для яго не існуе актыўных або пасіўных грамадзян, для яго ўсе грамадзяне актыўны. Ён не прызнае розніцы ў правах паміж мужчынамі і жанчынамі, «аседлымі» і «неаседлымі», маемаснымі і немаемаснымі, адукаванымі і неадукаванымі. Для яго ўсе грамадзяне роўныя ў сваіх правах. Не маемаснае становішча, не нацыянальнае паходжанне, не пол, не службовае становішча, а асабістыя здольнасці і асабістая праца кожнага грамадзяніна вызначаюць яго становішча ў грамадстве».

Выбарчы закон краіны соцыялізма пункт за пунктам, артыкул за артыкулам увасабляе ў жыццё гэтыя вялікія прынцыпы. У процілегласць буржуазным законам наш выбарчы закон прадугледжвае ўсё неабходнае для таго, каб вялікія правы грамадзян, запечатлёныя на скрыжалях Сталінскай Канстытуцыі, былі фактычна забяспечаны. Права выстаўляць кандыдатаў, прызнаваемае на агульным сходзе рабочых і служачых па прадпрыемствах, чырвонаармейцаў па воінскіх часцях, сялян — па калгасах, рабочых і служачых соўгасаў — па соўгасах — ярка характарызуе дэмакратычны характар совецкіх выбараў, забяспечанне совецкім выбарчым законам самай шырокай актыўнасці працоўных мас. Уся зброя агітацыі і прапаганды за выстаўляемых тысячамі грамадскіх арганізацый кандыдатаў — друкарні, папера, друк — усё гэта ў руках працоўных, усё гэта забяспечваецца дзяржавай.

Наш выбарчы закон карае тых, хто будзе перашкаджаць грамадзяніну СССР ў ажыццяўленні яго права выбіраць і быць выбраным у Вярхоўны Совет Саюза.

У той час, калі агалцелая фашысцкая рэакцыя агнём і мечам знішчае ўсе астаткі навет купай буржуазнай дэмакратыі, краіна Советаў, адзіная ў свеце ажыццяўляе сапраўдную дэмакратыю, сапраўднае народаўладдзе ў маштабах і размерах, нябачаных у гісторыі чалавецтва.

Горды, вялікі сусветна-гістарычнымі перамогамі, запечатлёнымі ў новай Канстытуцыі і ў новым выбарчым законе, совецкі народ, цесна згуртаваны вакол арганізатара гэтых перамог — комуністычнай партыі і вялікага Сталіна — дружна рыхтуецца да выбараў, якія з'яўляюцца ўвасабленнем соцыялістычнага дэмакратызма, да выбараў, якія знамянуюць новы этап на шляху да комунізма.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Ажыццяўляючы моцны націск у напрамку Віадангос і Буедонго, мяцежнікі занялі вёску Косарэс.

Мяцежнікі пры падтрыманні авіяцыі зрабілі спробу перарэзаць дарогу з Буедонга ў Вільяс Імпліс, але былі адкінуты.

МАДРЫДСКІ ФРОНТ

14 верасня мяцежнікі два разы прабавалі зрабіць вылазку ў сектары Карабанчэля і Харамы, але былі адбіты.

Авіяцыя мяцежнікаў, прадаўжаючы ў апошнія дні налёты ў раёне франка-іспанскай граніцы, імкнецца прарваць зносіны паміж рэспубліканскай Іспаніяй і Францыяй і для гэтага часта бамбардыруе чыгуначны мост у Кулера.

13 верасня авіяцыя мяцежнікаў атакавала ахоўныя судны «Франциско» і «Адэла»; 14 верасня авіяцыя мяцежнікаў напала на ахоўнае судно, суправаджаўшае параход «Кабо трэс форкас». Сярод экіпажа ахоўнага судна — адзін забіты і адзін ранены. (БЕЛТА).

ФАШЫСЦКІЯ ГНЁЗДЫ Ў РЭСПУБЛІКАНСКІМ ТЫЛУ

ВАЛЕНСІЯ, 15 верасня. (БЕЛТА). У Барселоне паліцыя выявіла ў адным будынку 6 аўтамабіляў, з якіх два браніраваных, шмат зброі, 415 тысяч песет і манархічныя флагі. На цэнтральным паштамце знойдзен мяшок з карэспандэнцыяй фашысцкай «іспанскай фалангі». У Валенсіі паліцыя выявіла тайныя склады харчавання.

ВОДГУКІ НА НІЁНСКАЕ ПАГАДНЕННЕ

ПЕРАМОГА СОВЕЦКАЙ ДЫПЛАМАТЫІ

Н'Ю-ЁРК, 15 верасня. (БЕЛТА). Газета «Вашынгтон стар» піша, што ніёнскае пагадненне азначае перамогу совецкай дыпламатыі. У рэзультаце рашучай пазіцыі, занятай Совецкім Саюзам, адзначае газета, канкрэтнае рашэнне было прынята ў вельмі кароткі тэрмін.

— Масква, — гаворыць далей газета,— больш чым Лондан і Парыж, аказала садзейнасць справе міру. Ніёнскае пагадненне таксама азначае, што Совецкі Саюз стаў рашаючым фактарам у еўрапейскіх справах.

РАЗДРАЖЭННЕ І ЗЛОБА ФАШЫСЦКАГА ДРУКУ

РЫМ, 15 верасня. (БЕЛТА). Англійскае і французскае пасольствы ў Рыме афіцыяльна давялі да ведама італьянскага ўрада аб рашэннях канферэнцыі ў Ніёне. Згодна заявы італьянскіх афіцыяльных колаў, гэтыя рашэнні «вывучаюцца», але адносіны да іх ужо выяўлены радам газет, выступіўшых з каментарыямі, у якіх расчараванне пераходзіць у ледзь прыкрытую злобу і зусім адкрытыя пагрозы.

Газета «Стампа» ў рэзкім тоне заяўляе, што ніёнскія рашэнні «немагчыма нават сур'ёзна абмяркоўваць, усё трэба перагледзець нанава». Гэта фашысцкае пакрыкванне па адрасу Англіі і Францыі суправаджаецца сцвярджэннем, што Італія «ў 24 гадзіны можа перагарадзіць Міжземнае мора на дзве часткі, а газета «Трыбуна» прама піша, што ніёнскія рашэнні «не аддаляюць ад вайны, а набліжаюць да яе».

Газета «Рэджыме фашыста» свой злобны, паклёпніцкі артыкул заканчвае характэрнай пагрозай, што фашысты, якія б'юцца зараз у Іспаніі, «гатовы біцца заўтра, можа быць, нават у Кітаі».

ІСПАНІЯ ЗАДАВОЛЕНА РЭЗУЛЬТАТАМІ КАНФЕРЭНЦЫІ

ВАЛЕНСІЯ, 15 верасня. (БЕЛТА). Іспанскі друк, асуджаючы той факт, што Іспанія не была запрошана на міжземнаморскую канферэнцыю, разам з тым выказвае задавальненне дасягнутымі на канферэнцыі рэзультатамі. Газеты думаюць, што ніёнскае пагадненне прадстаўляе сабой некаторую гарантыю супроць пірацкіх дзеянняў на Міжземным моры. Орган компартыі «Фрэнтэ рохо», побач з перамогай на арагонскім фронце, да ліку станоўчых фактаў апошняга часу адносіць таксама і ніёнскае пагадненне.

ПРАМОВА ІДЭНА

ЛОНДАН, 15 верасня. (БЕЛТА). Учора па радыё з Жэневы перадавалася прамова міністра замежных спраў Англіі Ідэна аб выніках канферэнцыі ў Ніёне. Закрануўшы пірацкія дзеянні ў Міжземным моры, Ідэн заявіў, што «паколькі англійскія морскія ўлады ўпэўнены ў тым, што ніёнскае пагадненне з'яўляецца найбольш эфектыўным, то нам няма патрэбы выказваць непакой па гэтаму пытанню. Мы ўпэўнены, што пірацкім дзеянням падводных лодак у Міжземным моры будзе пакладзен канец. У Міжземным моры мы будзем праводзіць палітыку сілы. Калі якая-небудзь падводная лодка паспрабуе зноў аднавіць свае злосныя дзеянні, то гэта падводная лодка, я пераконан і ўпэўнен, атрымае дастойнае пакаранне, якое яна заслугоўвае».

НА ПЛЕНУМЕ ЛІГІ НАЦЫЙ

ЖЭНЕВА, 15 верасня. (БЕЛТА). Учора раніцой на пасяджэнні пленума Лігі нацый паспеў выступіць толькі адзін прамоўца — Эдвардс (Чылі). Пасля яго, па прапанове старшыні, пленум выказаў сваё спачуванне ўраду і народу Чэхаславакіі з прычыны смерці б. прэзідэнта Масарыка. Пасля некалькіх слоў падзякі, сказаных чэхаславацкім міністрам замежных спраў Крофта, пасяджэнне пленума было перанесена на 15 верасня.

Бюро пленума ўчора вечарам пастанавіла стварыць камісію па пытанню аб раззбраенні.

**

ЖЭНЕВА, 15 верасня. (БЕЛТА). Учора вечарам адбылося пасяджэнне Совета Лігі нацый. На закрытым пасяджэнні Совета створан камітэт у складзе Антанеску (Румынія), Мунтэрса (Латвія) і Сандлера (Швецыя) для выпрацоўкі даклада па пытанню аб становішчы ў Палестыне.

Совет затым уключыў у парадак дня данай сесіі апеляцыю кітайскага ўрада (гл. «Звязду» ад 15 верасня).

На публічным пасяджэнні міністр замежных спраў Англіі Ідэн выступіў з заявай аб палітыцы Англіі ў адносінах Палестыны, на якую яна атрымала мандат Лігі. Ідэн абрысаваў становішча ў Палестыне і прасіў Совет прынцыпова дазволіць брытанскаму ўраду выпрацаваць прапанову аб раздзеле Палестыны на арабскую і яўрэйскую дзяржавы, з захаваннем так званых «свяшчэнных гарадоў» — Іерусаліма, Віфлеема і Назарэта пад мандатам Лігі.

Ідэн абяцаў, што брытанскі ўрад пашле ў Палестыну спецыяльную камісію для перагавораў з прадстаўнікамі арабскага і яўрэйскага насельніцтва па пытанню аб выпрацоўкі падрабязнага плана раздзелу Палестыны, які будзе прадстаўлен Совету.

Пасля кароткага абмену думак пытанне перадана камітэту трох, створанаму на закрытым пасяджэнні.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі. НА ЗДЫМКУ: кітайскія бежанцы пакідаюць Бейпін перад уступленнем японскіх захватчыкаў у горад. (СФ).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

АТАКІ ЯПОНСКІХ ВОЙСК У ШАНХАЙСКІМ РАЁНЕ

ШАНХАЙ, 15 верасня. (БЕЛТА). 14 верасня японскія войскі на шанхайскім фронце бамбардыравалі ў некалькіх месцах новыя кітайскія пазіцыі.

Вялікія атакі былі прадпрыняты японскімі войскамі на ўсход ад Лодзяна і паміж Лодзянам і Юэпу, дзе адбыўся рукапашны бой. Абедзве атакі адбіты. Вялікі бой адбыўся на поўнач ад Цзянвана.

Днём 14 верасня японская артылерыя абстрэльвала Паўночны вакзал. Японская авіяцыя скінула вялікую колькасць бомб у раёнах Путун і Чапей.

Японскія войскі імкнуцца захапіць Паўночны вакзал і прарваць перадавую лінію кітайскіх войск каля Цзянвана.

Агенцтва Сентрал Н'юс паведамляе: 13 верасня вечарам японскія самалёты бамбардыравалі караван кітайскіх джонак (лодак) з бежанцамі на Сучжоу—Крык (канал, які перасякае цэнтр Шанхая). Тры вялікія джонкі патоплены, забіта і ранена звыш 400 бежанцаў.

ЯПОНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕННІ АБ БАЯХ У КІТАІ

ТОКІО, 14 верасня. (БЕЛТА). У паведамленні аб шанхайскіх франтах гаворыцца, што ў руках японскіх войск зараз знаходзіцца ўвесь раён на ўсход ад чыгункі Шанхай—Усун. Кітайскія войскі адступілі на загадзя падрыхтаваныя пазіцыі без страт і выпрамілі лінію свайго фронта.

Японскія газеты прыдаюць вялікае значэнне аперацыям у правінцыі Шаньсі, лічачы, што яны падрыхтоўваюць «поўную ачыстку Паўночнага Кітая ад войск, звязаных з нанкінскім урадам».

Агенцтва Домей Цусін указвае, што пачатае 20 жніўня наступленне японскіх войск удоўж Бейпін—Суйюаньскай чыгункі «суправаджалася вялікімі стратамі». Японскі друк упершыню паведамляе аб існаванні яшчэ двух франтоў у Паўночным Кітаі: аднаго — на захад ад Бейпіна ў гарыстым раёне Цзяньчжунтай, другога — у раёне Гуаня паміж Бейпін—Ханькоўскай і Цяньцзінь—Пукоўскай чыгунак.

ПАРТЫЗАНСКІ РУХ У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ШАНХАЙ, 15 верасня. (БЕЛТА). Паведамленні японскага камандвання ба заняцці японскімі войскамі Датуна (паўночная частка правінцыі Шаньсі) кітайскімі крыніцамі не пацвярджаюцца. Агенцтва Сентрал Н'юс, наадварот, сцвярджае, што кітайскія войскі, не гледзячы на цяжкія страты, паспяхова адбіваюць японскае наступленне на Датун.

У раёне Мыньтоугоу (на захад ад Бейпіна) кітайскія войскі захоўваюць горныя пазіцыі. У ваколіцах Бейпіна, згодна вестак агенцтва Рэйтэр, шырока разгарнуўся партызанскі рух. Японскія самалёты штодзень бамбардыруюць пункты мяркуемага сканцэнтравання партызан. Афярамі бамбардыровак з'яўляюцца, аднак, галоўным чынам, мірныя жыхары.

Японскія войскі рыхтуюцца да далейшага наступлення ўглыб правінцыі Хэбей.

СПАЧУВАННЕ ПАЎПРЭДА СССР У ПРАЗЕ ТАВ. АЛЕКСАНДРОЎСКАГА

ПРАГА, 14 верасня. (БЕЛТА). Паўпрэд СССР у Чэхаславакіі тав. Александроўскі наведаў міністэрства замежных спраў і выразіў намесніку міністра замежных спраў Вельнеру спачуванне з поваду смерці першага прэзідэнта Чэхаславацкай рэспублікі Масарыка.

КОМУНІСТЫЧНЫ МІТЫНГ У НЬЮ-ЁРКУ

Н'Ю-ЁРК, 14 верасня. (БЕЛТА). У азнаменаванне 18-й гадавіны з дня стварэння комуністычнай партыі ЗША ў Н'ю-Ёрку адбыўся мітынг, на якім прысутнічала 20 тыс. чалавек. Генеральны сакратар ЦК компартыі ЗША Браўдэр выступіў на мітынгу з прамовай, у якой заклікаў да стварэння найшырэйшага народнага фронта барацьбы супроць фашызма і вайны.

ДА СМЕРЦІ БЫЛОГА ПРЭЗІДЭНТА ЧЭХАСЛАВАКІІ МАСАРЫКА

ПРАГА, 15 верасня. (БЕЛТА). Чэхаславацкі друк адзначае шырокі водгук, які знайшло за граніцай паведамленне аб смерці былога прэзідэнта Чэхаславацкай рэспублікі Масарыка. Газеты публікуюць рад тэлеграм спачування кіраўнікоў дзяржаў і віднейшых палітычных дзеячоў, у тым ліку тэлеграмы тав. Калініна і тав. Патёмкіна, прэзідэнта Французскай рэспублікі Лебрэна, прэзідэнта ЗША Рузвельта, кіраўнікоў дзяржаў Малай Антанты і іншых.

НА ПОШУКІ САМАЛЁТА „Н-209"

ЭКСПЕДЫЦЫЯ тав. ШЭВЕЛЁВА—НА ВОСТРАВЕ РУДОЛЬФА

Начальнік Галоўпаўночморшляху тав. О. Ю. Шмідт атрымаў з вострава Рудольфа ад начальніка паветранай экспедыцыі тав. М. І. Шэвелёва радыёграму:

«Шчасліва даляцелі: усе караблі, з тав. Мазурук, знаходзяцца на востраве Рудольфа. Рыхтуемся да выканання асноўнай задачы. ШЭВЕЛЁЎ».

Тры караблі паветранай экспедыцыі Героя Совецкага Саюза тав. Шэвелёва «Н-170» пад камандай Героя Совецкага Саюза тав. Водап'янава, «Н-171» пад камандай Героя Совецкага Саюза тав. Молакава і «Н-172» — Героя Совецкага Саюза тав. Алексеева — прыляцелі на востраў Рудольфа з вострава Райнера, дзе яны чакалі [illegible] надвор'я.

У лётным атрадзе тав. Водап'янава, як вядома, чатыры караблі. Чацвёрты з іх — самалёт «Н-169» — камандзір Герой Совецкага Саюза тав. Мазурук.

Тав. Мазурук, [illegible] тав. Шэвелёва, [illegible] Рудольфа сабраліся усе караблі лётнага атрада тав. Водап'янава.

Як вядома, тав. Шэвелёў, [illegible] экспедыцыі [illegible] асноўнай задачы, г. зн. да вылету на пошукі самалёта «Н-209» у раён яго меркаванага [illegible].

ЛЁТЧЫК ГРАЦЫЯНСКІ ПРЫЛЯЦЕЎ НА МЫС БАРОЎ

Начальнік Галоўпаўночморшляху тав. О. Ю. Шмідт атрымаў наступную радыёграму ад сакратара паўпрэдства СССР у ЗША тав. Уманскага:

«Начальнік 14 верасня лётчык Грацыянскі ўдачна прыляцеў у Бароў у 2 гадзіны 40 мінут па грынвіцкаму часу. [illegible] 2.100 кіламетраў. У часе палёту Грацыянскі трымаў радыёсувязь з Бароў. Уманскі».

Мыс Бароў — самы паўночны пункт Аляскі. Мыс Бароў і прылягаючая да яго прыбярэжная паласа — раўніна. На ўсёй яе адлегласці сустракаюцца асобныя хаты эскімосаў.

На мысе Бароў размешчан аляскінскі пасёлак. [illegible] «Н-209» у пасёлку Бароў [illegible]. (БЕЛТА).

РАЗБОР ТАКТЫЧНЫХ ВУЧЭННЯЎ ЧАСЦЕЙ МАСКОЎСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

РАЁН ВУЧЭННЯЎ, 15 верасня. (БЕЛТА). 14 верасня адбыўся разбор асенніх тактычных вучэнняў часцей Маскоўскай ваеннай акругі.

На разборы прысутнічалі Народны камісар абароны маршал Совецкага Саюза тав. К. Е. Варашылаў, намеснік народнага камісара абароны маршал Совецкага Саюза тав. А. І. Егораў, намеснік народнага камісара абароны камандарм 2-га ранга тав. Я. І. Алкніс, член ваеннага совета МВА сакратар МК ВКП(б) тав. Н. С. Хрушчоў.

З дакладам аб выніках тактычных вучэнняў выступіў камандуючы войскамі МВА маршал Совецкага Саюза тав. С. М. Будзённы. [illegible] Член ваеннага совета МВА [illegible] зрабіў даклад аб партыйна-палітычнай рабоце на вучэннях.

З яркай прамовай выступіў тав. Варашылаў. [illegible]

РАСТЛУМАЧЭННЕ НАРКАМЗЕМА СССР

Зямельныя органы на месцах устанаўліваюць практыку [illegible] (БЕЛТА).

КУРСЫ-СЕМІНАР АГІТАТАРАЎ

Пры гомельскім гарадскім Доме партактыва [illegible] Палова усяго часу на семінары была скарыстана на вывучэнне Сталінскай Канстытуцыі і выбарчага закона. Быў прачытан рад лекцый аб каварных метадах работы фашысцкіх разведак. Агітатары таксама азнаёміліся з міжнародным становішчам, геаграфіяй. Семінар скончыла 100 чалавек.

Гаркам КП(б)Б зацвердзіў план падрыхтоўкі партыйнага і беспартыйнага актыва ў сувязі з выбарамі. На буйных прадпрыемствах з 15 верасня пачынаюць работу пастаянныя семінары для агітатараў і палітбяседчыкаў. Семінары таксама арганізуюцца пры Доме партактыва, клубе фабрыкі «Везувій». Арганізуецца спецыяльны семінар для агітатараў навучальных устаноў.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

Дзіцячы гукавы кінотэатр

Штодзенна два вячэрнія сеансы

На экране НОВЫ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

СТАЛІНСКАЕ ПЛЕМЯ

Пачатак сеансаў: 1—9 гадзін. 2—10 г. 30 м. веч.

Каса адкрыта з 6 гадзін вечара.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка» ПЁТР ПЕРШЫ
На летняй эстрадзе — канцэртн. аддз.

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал» КАДЖЭЦІ

Гукавы кінотэатр «Спартак» ПАЭТ І ЦАР

Гукавы кінотэатр «Пралетарый» ШАХЦЁРЫ

МЯНЯЮ кватэру з 2 пакояў 37 кв. м. у Баку на 1 пакой у Менску. Давядацца: Падлесная вул., 32, тэхнікум сувязі, канцылярыя.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР | 16 верасня
Абанем. № 5
СКУПЫ
Пачатак у 8 г. вечара.

СТАРА-БАРЫСАЎСКАМУ ЗООТЭХНІКУМУ
ПАТРАБУЮЦЦА
ВЫКЛАДЧЫКІ:
РУСКАЙ і БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ,
ФІЗІКІ і НЯМЕЦКАЙ МОВЫ.
Дакументы накіроўваць і звяртацца па адрасу: Барысаў, БССР, зоатэхнікум.

«АСОАВІЯХІМ — АПОРА МІРНАЙ ПРАЦЫ І АБАРОНЫ СССР»

У МАГАЗІНАХ Беладдзялення СНАБАСОАВІЯХІМА

МОЖНА НАБЫЦЬ

ПРОЦІВАГАЗЫ БН, з растэрміноўкай да 6 месяцаў,
ВІНТОЎКІ дробнакалібравыя з патронамі,
НАГЛЯДНЫЯ ДАПАМОЖНІКІ па ППХА, стралковай справе і т. д.
МАДЭЛІ авіяцыйныя,
ЛІТАРАТУРУ па ўсіх пытаннях асоавіяхімаўскай падрыхтоўкі,
ЦАЦКІ ВАЕНІЗАВАНЫЯ і МАТЭРЫЯЛ для авіямадэльных гурткоў

БЕЛАДДЗЯЛЕННЕ СНАБАСОАВІЯХІМА ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ на высылку прадметаў асоавіяхімаўскай падрыхтоўкі для вайсковых куткоў прам. прадпрыемстваў і хат абароны калгасаў.

ЗАКЛЮЧАЕ ДАГАВАРЫ на пастаўку прадметаў абсталявання і інвентару для лётна-планерных станцый, гурткоў і школ асоавіяхіма.

НАШЫ МАГАЗІНЫ Ў ГАРАДАХ:
МЕНСКУ — ПЛЯЦ ВОЛІ, 13.
ВІЦЕБСКУ, ГОМЕЛІ, МАГІЛЕВЕ, БАБРУЙСКУ, ОРШЫ, ПОЛАЦКУ, МОЗЫРЫ, СЛУЦКУ і БАРЫСАВЕ.

КОНТРАЦЕПТИН, ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНЫЕ ШАРИКИ

РЕКОМЕНДОВАН ЦЕНТР. НАУЧНОЙ КОМИССИЕЙ НКЗдрава СССР ПО БОРЬБЕ С АБОРТАМИ

Продажа во всех аптеках и магазинах сангигиены

В СЛУЧАЕ ОТСУТСТВИЯ В МЕСТНЫХ АПТЕКАХ СООБЩАЙТЕ СОЮЗХИМФАРМТОРГУ МОСКВА, НЕГЛИННАЯ УЛ. № 25

У аддзел аб'яў званіце па тэл. 21-845

АДДЗЕЛ ПАДПІСКІ БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ КОГІЗ'а — г. Менск, Совецкая, 73.

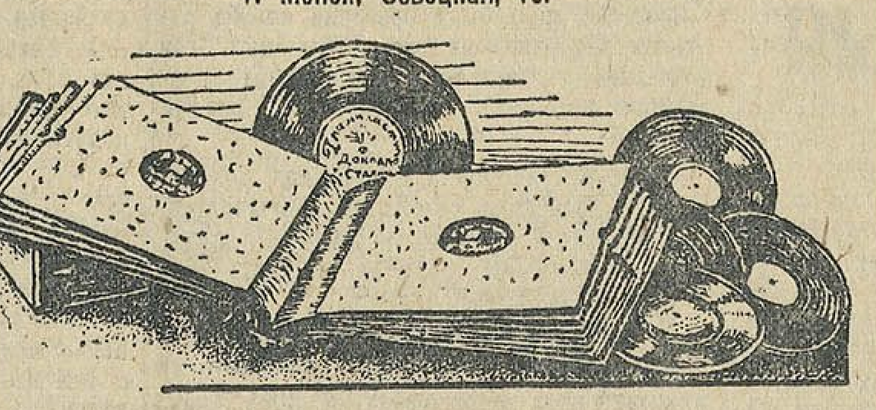

ПРАДАЎЖАЕЦЦА ПАДПІСКА НА АЛЬБОМЫ ГРАМАФОННЫХ ПЛАСЦІНАК З ЗАПІСАМ

ДАКЛАДА тав. СТАЛІНА і ПРАМОВЫ тав. МОЛАТАВА

на Надзвычайным VIII Усесаюзным з'ездзе советаў.

Альбомы прыгожа аформлены і заключаны ў спецыяльныя картонныя футляры.

Альбомы распаўсюджваюцца толькі па падпісцы.

УМОВЫ ПАДПІСКІ: кошт кожнага альбома з камплектам пласцінак (даклад таварыша Сталіна — 21 пласцінка, прамова тав. Молатава — 19 пласцінак) — 75 руб. Пры кожным альбоме даецца 1 каробка іголак коштам 2 р. 40 к. Агульны кошт альбома з грампласцінкамі — 77 р. 40 к.

Пры падпісцы ўносіцца задатак — 20 руб.

Перасылка за кошт падпісчыка.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: усімі райаддзяленнямі, магазінамі і ўпаўнаважанымі КОГІЗ'а, а таксама аддзелам падпіскі КОГІЗ'а (г. Менск, Совецкая, 73).

У гарадах і сёлах, дзе няма магазіна КОГІЗ'а, заказ з задаткам 20 руб. шліце па адрасу: г. Менск, Совецкая, 73, аддзел падпіскі КОГІЗ'а.

АЛЬБОМЫ ГРАМПЛАСЦІНАК ВЫСЫЛАЮЦЦА ПАДПІСЧЫКУ ПА АТРЫМАННІ ЗАКАЗА З ЗАДАТАЧНАЙ СУМАЙ.

ДА УВАГІ КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ, КАЛГАСНІКАЎ, АДНААСОБНІКАЎ І ГРАМАДЗЯН, МАЮЧЫХ ХАТНІХ ЖЫВЁЛ.

МЕНВЕТСКЛАД адкрыў у Менску на Чэрвеньскім рынку ЛАРОК

У ПРОДАЖЫ ЁСЦЬ УСЕ НЕАБХОДНЫЯ МЕДЫКАМЕНТЫ І ПРАДМЕТЫ ДОГЛЯДУ ЗА ХАТНЯЙ ЖЫВЁЛАЙ.

Рознічны продаж на складзе спынен.

МЕНВЕТСКЛАД.

ВЫВУЧАЙЦЕ «ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР»

ЁСЦЬ У ПРОДАЖЫ КНІГА

на рускай, беларускай і яўрэйскай мовах

АБ ПРАЕКЦЕ „ПАЛАЖЭННЯ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР"
Даклад Я. А. ЯКАЎЛЕВА
на 4-й сесіі ЦВК СССР
VII склікання
*
ПАЛАЖЭННЕ АБ ВЫБАРАХ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР
Партвыдат ЦК ВКП(б)—1937

Купіць кнігу можна ў любым магазіне і кіёску КОГІЗ'а.

Іншагароднія могуць атрымаць праз аддзяленне «КНИГА-ПОЧТОЙ» наложан плацяжом.

Адрас: Менск, Совецкая, 50, КОГИЗ, «Книга-почтой».

КОГІЗ.

для хавання каштоўнасцей і дакументаў,

ЁСЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ

ва УНІВЕРМАГУ КУЛЬТТАВАРАЎ

БЕЛПРОМГАНДЛЯ

(Менск, Совецкая, 43, тэл. 25-670)

Праводзіцца адгрузка іншагароднім установам і прадпрыемствам.

На першаму патрабаванню даецца падрабязная інфармацыя аб размерах, канструкцыі кас і сундукоў.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Ул. Галоўлітбела № К—3045. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 63. Ю., Б., Б.